



UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen

master in de toegepaste economische wetenschappen

Masterthesis

De impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de sanctionering van inbreuken op het Mediadecreet door de VRM

Miek Vanwezemael

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen, afstudeerrichting beleidsmanagement

PROMOTOR :

Prof. dr. Samantha BIELEN

BEGELEIDER :

De heer Diego VAES



UHASSELT

KNOWLEDGE IN ACTION

www.uhasselt.be
Universiteit Hasselt
Campus Hasselt:
Martelarenlaan 42 | 3500 Hasselt
Campus Diepenbeek:
Agoralaan Gebouw D | 3590 Diepenbeek

2022
2023



Faculteit Bedrijfseconomische Wetenschappen

master in de toegepaste economische
wetenschappen

Masterthesis

***De impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de
sanctionering van inbreuken op het Mediadecreet door de VRM***

Miek Vanwezemael

Scriptie ingediend tot het behalen van de graad van master in de toegepaste economische wetenschappen,
afstudeerrichting beleidsmanagement

PROMOTOR :

Prof. dr. Samantha BIELEN

BEGELEIDER :

De heer Diego VAES

WOORD VOORAF

In kader van de opleiding Toegepaste Economische Wetenschappen, met afstudeerrichting Beleidsmanagement, heb ik, Miek Vanwezemael, de kans gekregen om onderzoek te doen naar de Vlaamse Regulator voor de Media. Meer bepaald heb ik met deze masterthesis kunnen achterhalen in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door de VRM. Deze masterthesis is een laatste stap richting het behalen van mijn masterdiploma, maar ook op zijn beurt een eerste stap richting de onderzoekswereld.

Graag zou ik een aantal personen willen bedanken voor hun aangename medewerking en steun. Ten eerste wil ik graag mijn promotor, Prof. dr. dr. Bielen, en mijn begeleider, De heer Diego Vaes, bedanken. Zij hebben mij doorheen deze masterthesis bijgestaan met waardevolle feedback, ondersteuning en advies. Hun feedback en begeleiding hebben me geholpen om te leren omgaan met analytische vraagstukken en de theorie uit mijn masteropleiding toe te passen in de praktijk.

Verder zou ik ook graag mijn medestudenten willen bedanken. Zij hebben me bijgestaan bij het uitwerken van mijn empirisch onderzoek. Voor elke vraag kon ik bij hen terecht.

Miek Vanwezemael,

Diepenbeek, juni 2023

SAMENVATTING

Het audiovisuele medialandschap beschikt over audiovisuele mediaregulatoren, die dienen op te treden als rechter binnen de audiovisuele mediasector en beslissingen te nemen omtrent de mediaregelgeving. Vlaanderen beschikt over een eigen audiovisuele mediaregulator, de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) (Fernández-Lombao & Faustino, 2019; Mutu, 2018; Van Besien, 2010, 2011). Van de VRM wordt verwacht dat ze, net zoals elke rechter, consistente beslissingen neemt op basis van objectiviteit en onpartijdigheid (artikel 218 en artikel 223/1 Mediadecreet). Echter, in het verleden zijn er verschillende onderzoeken gevoerd naar de onafhankelijkheid van mediaregulatoren wereldwijd (Badran, 2017; Gilardi, 2005; Maggetti, 2012; Mutu, 2018; Schulz et al., 2011; Schulz, Valcke, & Irion, 2014). Toch ontbreekt tot hiertoe concreet onderzoek naar de onafhankelijkheid van de Vlaamse audiovisuele mediaregulator.

Met deze thesis wens ik bijgevolg te achterhalen in hoeverre er discrepanties bestaan op basis van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties bij de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM. Hiervoor zal een antwoord worden gegeven op de volgende centrale onderzoeksvraag:

“In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet?”

Om een antwoord te kunnen geven op deze centrale onderzoeksvraag, werd gebruik gemaakt van zowel een literatuurstudie als een empirisch onderzoek. Voor de literatuurstudie is beroep gedaan op wetenschappelijke literatuur en overheidsdocumenten, die respectievelijk te vinden waren op de online zoekmachines *Universiteitsbibliotheek UHasselt* en *Google Scholar* en de online beschikbare documenten van het Vlaams Parlement, de Raad van Europa en de Codex Vlaanderen.

Voor het empirisch onderzoek zijn kwantitatieve regressieanalyses uitgevoerd met als doel te achterhalen in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de beslissingen van de algemene kamer van de VRM omtrent inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet. Hierbij zijn gegevens verzameld van de behandelde zaken van de algemene kamer van de VRM, die openbaar ter beschikking zijn gesteld op de website van de VRM. Zo is informatie verzameld van de behandelde zaken van de algemene kamer van de VRM van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023. Er werd enkel gefocust op de behandelde zaken die betrekking hadden op (1) particuliere of openbare radio- en televisieomroeporganisaties die (2) al dan niet een inbreuk hebben begaan op het Vlaamse Mediadecreet. In totaal neemt de populatie een grootte aan van 296 behandelde zaken die aan bovenvermelde voorwaarden voldoen tussen de periode 1 januari 2015 en 5 april 2023. Vervolgens is gedetailleerde informatie verzameld van al deze 296 zaken.

De statistische analyses zullen vervolgens uitgevoerd worden aan de hand van een *Omitted Least Squares (OLS)* regressieanalyse in STATA. Zo zullen tijdens het empirisch onderzoek drie verschillende regressieanalyses worden uitgevoerd die elk drie verschillende vraagstukken zullen oplossen. De eerste regressieanalyse schat in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk

vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. Deze eerste regressieanalyse zal worden uitgevoerd aan de hand van het *Linear Probability Model*, aangezien zowel de afhankelijke uitkomstvariabele (inbreuk of geen inbreuk) als de onafhankelijke interessevariabele (particulier of openbaar) beide binaire variabelen zijn. De tweede regressieanalyse zal onderzoeken in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie¹ oplegt wanneer een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet is vastgesteld. Opnieuw zal deze analyse uitgevoerd worden aan de hand van het *Linear Probability Model*, omdat opnieuw zowel de afhankelijke uitkomstvariabele (zware sanctie of geen zware sanctie) als de onafhankelijke interessevariabele (particulier of openbaar) binair van aard zijn. De derde regressieanalyse zal schatten in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de hoogte van de geldboete die de algemene kamer van de VRM oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Bij deze analyse zal gebruik worden gemaakt van een meervoudige regressieanalyse, aangezien in dit geval de afhankelijke uitkomstvariabele (hoogte van geldboete) een continue variabele zal uitmaken.

Het empirisch onderzoek laat uitblijken dat het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM. In de eerste regressieanalyse werd de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties geschat op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. In deze analyse kwam naar voren dat, in dit onderzoek en op een significantieniveau van 5 procent, particuliere omroeporganisaties 12,70 procent meer kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Met andere woorden: het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties heeft in dit onderzoek een impact op de kans dat een inbreuk wordt vastgesteld op het Mediadecreet.

In de tweede regressieanalyse werd vervolgens de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties geschat op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet. Deze analyse toonde aan dat, in dit onderzoek en op een significantieniveau van 5 procent, particuliere omroeporganisaties 21,10 procent minder kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd door de algemene kamer van de VRM bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Concreet heeft in deze tweede analyse het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat een zware sanctie wordt opgelegd bij een inbreuk op het Mediadecreet.

¹ Zware sancties worden omschreven als: (1) het krijgen van een geldboete van meer dan 5.000 EUR of (2) de schorsing of intrekking van de zenderkenning. Sancties zoals het krijgen van een geldboete van 5.000 EUR of minder, het krijgen van een waarschuwing en het ontvangen van een ingebrekestelling behoren in dit onderzoek niet tot een zware sanctie.

In de derde regressieanalyse werd ten slotte de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties geschat op de hoogte van de geldboete bij een inbreuk op het Mediadecreet opgelegd door de algemene kamer van de VRM. Hierbij werd, in dit onderzoek en op een significantieniveau van 1 procent, aangetoond dat wanneer particuliere omroeporganisaties een inbreuk hebben begaan op het Vlaamse Mediadecreet, de geldboete 3.854,692 EUR lager zal zijn dan wanneer de inbreuk is begaan door de openbare omroeporganisatie. Opnieuw kan hier de conclusie gemaakt worden dat het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft, ditmaal op de hoogte van de geldboete bij een inbreuk op het Mediadecreet.

Wanneer deze resultaten worden vergeleken met bevindingen uit de literatuur, kunnen er enigszins gelijkenissen opgemerkt worden. Zo liet de literatuur uitblijken dat de drie Belgische audiovisuele mediaregulatoren (die van Vlaanderen, Wallonië en Duitstalig België) samen een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid bezitten met een score van 0,5911 op schaal van 1, waarbij de waarde van 1 staat voor een volledige de-jure-onafhankelijkheid (Mutu, 2018). De-jure-onafhankelijkheid wordt in de literatuur beschreven als de formele onafhankelijkheid op papier, waarbij de onafhankelijkheid ten opzichte van andere actoren tijdens het nemen van beslissingen bepaald wordt door het institutioneel kader waarin regelgevende instanties hun activiteiten dienen uit te voeren (Badran, 2017; Hanretty & Koop, 2013; Mutu, 2018). Ook wanneer een eigen analyse wordt uitgevoerd naar de de-jure-onafhankelijkheid van de VRM, bleek dat de Vlaamse audiovisuele mediaregulator eerder een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid bezit. Zo zitten er bepaalde waarborgen in het Vlaamse Mediadecreet vervat die een lage de-jure-onafhankelijkheid van de instantie aanduiden, en andere waarborgen die eerder een hoge de-jure-onafhankelijkheid aangeven (Mediadecreet, 2009).

Toch dient er kritisch te worden gereflecteerd over de resultaten van bovenvermelde regressieanalyses uit deze masterthesis. Zo is een beperkte interne validiteit aanwezig, omdat tijdens het onderzoeksdesign en de dataverzameling geen beroep is gedaan op randomisatie. De toevoeging van onafhankelijke controlevariabelen in deze analyse tracht de effecten van deze beperkte interne validiteit te minimaliseren. Toch kan niet met volledige zekerheid gesteld worden dat alle relevante controlevariabelen zijn opgenomen in de regressieanalyses. Mogelijk is er dus nog enige aanwezigheid van *spurious correlation* (Bielen, 2023; Stock & Watson, 2020).

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF	i
SAMENVATTING	iii
INHOUDSOPGAVE.....	vii
LIJST VAN TABELLEN	xi
1. Onderzoeksplan	1
1.1. Probleemstelling	1
1.2. Onderzoeksvragen	2
1.3. Onderzoeksopzet	4
1.3.1. Literatuurstudie	4
1.3.2. Empirisch onderzoek.....	4
2. Literatuurstudie	7
2.1. Het Vlaamse audiovisuele medialandschap	7
2.1.1. Actoren binnen het Vlaamse audiovisuele medialandschap	7
2.1.1.1. De Vlaamse openbare omroeporganisatie.....	7
2.1.1.2. Vlaamse particuliere radio-omroeporganisaties	8
2.1.1.3. Vlaamse particuliere televisieomroeporganisaties	8
2.1.1.4. Vlaamse dienstenverdelers, netwerkoperatoren en zendoperatoren	9
2.1.2. Concentratie in de Vlaamse audiovisuele mediasector.....	9
2.1.2.1. Kwantificatie van de concentratie in de Vlaamse audiovisuele	10
mediasector.....	10
2.1.2.2. Vergelijking van Vlaanderen ten opzichte van Nederland	11
2.1.3. Conclusie.....	12
2.2. De Vlaamse Regulator voor de Media.....	13
2.2.1. Bestaansreden van onafhankelijke regulatoren.....	13
2.2.2. Werking van de Vlaamse Regulator voor de Media	14
2.2.2.1. Algemene kamer	14
2.2.3. Conclusie.....	15
2.3. Onafhankelijkheid binnen de audiovisuele mediasector	16
2.3.1. Definities.....	16
2.3.1.1. De-jure-onafhankelijkheid	16
2.3.1.2. De-facto-onafhankelijkheid	17
2.3.2. Onafhankelijkheid van de Vlaamse Regulator voor de Media	17
2.3.2.1. Factoren en waarborgen voor de-jure-onafhankelijkheid	17
2.3.2.2. Factoren en waarborgen voor de-facto-onafhankelijkheid.....	22
2.3.3. Vergelijking ten opzichte van andere Europese landen	24
2.3.4. Conclusie.....	26

2.4.	Discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers en regulatoren	26
2.4.1.	Theoretische achtergrond	27
2.4.1.1.	Gedragseconomie	27
2.4.1.2.	Cognitieve bias binnen de gedragseconomie	27
2.4.1.3.	Cognitieve bias tijdens de besluitvorming.....	28
2.4.2.	Vormen van cognitieve vertekeningen	28
2.4.2.1.	Confirmation bias.....	28
2.4.2.2.	Status quo bias en omission bias	29
2.4.2.3.	Availability bias	29
2.4.2.4.	Overconfidence bias	29
2.4.2.5.	Anchoring bias	30
2.4.2.6.	Ingroup bias	30
2.4.3.	Conclusie.....	32
3.	Empirisch onderzoek.....	33
3.1.	Methodologie empirisch onderzoek.....	33
3.1.1.	Hypothesen.....	33
3.1.2.	Data	34
3.1.2.1.	Dataverzameling.....	34
3.1.2.2.	Beschrijving van de variabelen.....	34
3.1.3.	Regressieanalyse	39
3.1.3.1.	Regressiemodel 1: inbreuk	39
3.1.3.2.	Regressiemodel 2: zware sanctie.....	39
3.1.3.3.	Regressiemodel 3: hoogte van geldboete	40
3.2.	Resultaten empirisch onderzoek.....	41
3.2.1.	Beschrijvende statistiek.....	41
3.2.1.1.	Afhankelijke uitkomstvariabelen	41
3.2.1.2.	Interessevariabele	43
3.2.1.3.	Controlevariabele: soort omroeporganisatie.....	43
3.2.2.	Regressieanalyse 1: beslissing tot inbreuk.....	44
3.2.2.1.	Impactanalyse.....	44
3.2.2.2.	Sensitiviteitsanalyse	46
3.2.3.	Regressieanalyse 2: beslissing tot zware sanctie bij inbreuk	48
3.2.3.1.	Impactanalyse.....	48
3.2.3.2.	Sensitiviteitsanalyse.....	50
3.2.4.	Regressieanalyse 3: beslissing tot hoogte van geldboete bij inbreuk	52
3.2.4.1.	Impactanalyse.....	52
3.2.4.2.	Sensitiviteitsanalyse.....	54
3.2.5.	Conclusie van de resultaten	56

4. Conclusie.....	57
4.1. Beperkingen en suggesties.....	59
LITERATUURLIJST	61
BIJLAGEN	65

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Overzicht van de vormen van cognitieve bias.	31
Tabel 2: Beschrijving van de variabelen en samenvattende statistieken.	36
Tabel 3: Verdeling van de beslissing tot inbreuk door de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter (%).	41
Tabel 4: Verdeling van de beslissing van sanctie door de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter (%).	42
Tabel 5: Verdeling van beslissing tot zware sanctie door de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter (%).	42
Tabel 6: Verdeling van de hoogte van de geldboete per privaatrechtelijk karakter (%).	43
Tabel 7: Verdeling van de soort omroeporganisatie per privaatrechtelijk karakter (%).	43
Tabel 8: Resultaten volgens het Linear Probability Model (LPM) voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.	45
Tabel 9: Vergelijkende resultaten voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet binnen het Linear Probability Model.	47
Tabel 10: Resultaten volgens het Linear Probability Model (LPM) voor het al dan niet opleggen van een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.	49
Tabel 11: Vergelijkende resultaten voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet binnen het Linear Probability Model.	51
Tabel 12: Resultaten voor de hoogte van de geldboete wanneer een geldboete is opgelegd als sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.	53
Tabel 13: Vergelijkende resultaten voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet binnen het Linear Probability Model.	55

1. Onderzoeksplan

1.1. Probleemstelling

Men verwacht dat een rechter, de actor die beslissingen neemt omtrent eventuele wetsovertredingen, steeds onpartijdigheid en objectiviteit toont tijdens het nemen van gerechtelijke beslissingen. Toch heeft empirisch onderzoek aangetoond dat er factoren zijn die een impact uitoefenen op de juridische besluitvorming van rechters, wat leidt tot inconsistente en discrepante beslissingen (Arnold, Dobbie, & Yang, 2018; Bielen, Marneffe, & Mocan, 2021; Bielen, Marneffe, & Mocan, 2018; Niblett, 2013).

Het audiovisueel medialandschap beschikt op haar beurt eveneens over rechters, die beslissingen nemen omtrent de mediaregelgeving. Die rechters worden ook wel audiovisuele mediaregulatoren genoemd, voor Vlaanderen is de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) de audiovisuele mediaregulator (Fernández-Lombao & Faustino, 2019; Mutu, 2018; Van Besien, 2010, 2011). De algemene kamer van de VRM is bevoegd om als rechter op te treden wanneer spelers van de Vlaamse media een inbreuk maken op de Vlaamse regelgeving. Zo wordt van de algemene kamer van de VRM verwacht, net zoals bij elke rechter, dat ze consistente beslissingen neemt op basis van objectiviteit en onpartijdigheid (Mediadecreet, 2009).

Het is omwille van de principes van onpartijdigheid en objectiviteit van de VRM dat ik volgende interesses heb: *Is de algemene kamer van de VRM onpartijdig in haar besluitvorming? Komt de algemene kamer van de VRM tot soortgelijke beslissingen in soortgelijke situaties?* In het verleden zijn er verschillende onderzoeken gevoerd naar de onafhankelijkheid van mediaregulatoren wereldwijd (Badran, 2017; Gilardi, 2005; Maggetti, 2012; Mutu, 2018; Schulz et al., 2011; Schulz, Valcke, & Irion, 2014). Echter ontbreekt tot hiertoe concreet onderzoek naar de onafhankelijkheid van de Vlaamse audiovisuele mediaregulator. Deze masterthesis probeert hiertoe een eerste aanzet te geven.

Onderzoek heeft al eerder aangetoond dat bepaalde factoren een impact uitoefenen op de juridische besluitvorming van rechters (Arnold et al., 2018; Bielen et al., 2021; Bielen et al., 2018; Niblett, 2013). In het kader van het audiovisuele medialandschap zou het kunnen zijn dat het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties, wanneer ze openbaar dan wel particulier zijn, een mogelijke factor kan uitoefenen op de juridische besluitvorming van de VRM.

Zo heb ik de verwachting dat de kans op het vaststellen en sanctioneren van een inbreuk op het Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM groter is bij particuliere omroeporganisaties dan bij de openbare omroeporganisatie. De onderzoeken van Gilardi (2005) en Mutu (2018) laten uitblijken dat de Belgische regulator voor de telecommunicatiesector en de Belgische audiovisuele mediaregulatoren een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid kennen van respectievelijk 0,35 en 0,5911 op 1, waarbij 1 staat voor een volledige de-jure-onafhankelijkheid. Ook een eigen analyse in de literatuurstudie laat uitblijken dat de VRM eerder een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid kent (Gilardi, 2005; Mediadecreet, 2009; Mutu, 2018).

Verder geeft de literatuur aan dat besluitvormers, en bij uitbreiding de toezichthouders van regelgeving, discrepante beslissingen kunnen nemen door het voorkomen van cognitieve bias (Brysbaert, 2018; Frankish, 2010; Haselton, Nettle, & Andrews, 2015). Zo is *ingroup bias*, de neiging om individuen uit de eigen groep (*ingroup*) als superieur te beschouwen en positief te evalueren, een vorm van cognitieve bias. Omdat zowel de Vlaamse openbare omroeporganisatie (VRT) als de VRM zijn opgericht door de Vlaamse overheid, zou het mogelijk kunnen dat de VRM discrepante beslissingen neemt op basis van *ingroup bias* en dus de VRT bevoordeelt (Aberson, Healy, & Romero, 2000; Brysbaert, 2018; Castano, Yzerbyt, Paladino, & Sacchi, 2002; Mediadecreet, 2009; Parlement, 1997, 2005).

Het is vervolgens mijn doel om te achterhalen of bovenvermelde verwachtingen realiteit zijn. Met andere woorden: met deze masterthesis wens ik te achterhalen in hoeverre er discrepanties op basis van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties bestaan in de beslissingen van de algemene kamer van de VRM bij inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet.

1.2. Onderzoeksvragen

De centrale onderzoeksvraag van deze masterthesis, luidt als volgt:

“In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet?”

Binnen die centrale onderzoeksvraag zal doorheen deze thesis meer bepaald een schets gemaakt worden in hoeverre de algemene kamer van de VRM al dan niet verschillende beslissingen neemt op inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet, gemaakt door zowel particuliere als openbare omroeporganisaties. Bovenstaande centrale onderzoeksvraag zal beantwoord worden met behulp van de volgende zes deelvragen:

1. Hoe ziet het Vlaamse audiovisuele medialandschap eruit en welke positie neemt de VRM in binnen dat medialandschap?
2. Welke waarborgen zitten vervat in het Vlaamse Mediadecreet om de onafhankelijkheid van de VRM te garanderen?
3. Welke gedragseconomische inzichten kunnen discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers, en bij uitbreiding regulatoren, doen ontstaan?
4. In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet?
5. In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet?

6. In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisatie een impact op de hoogte van de geldboete die de VRM oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet?"

In deze masterthesis ligt de focus op de manier waarop de VRM de inbreuken van zowel particuliere als openbare omroeporganisaties op het Vlaamse Mediadecreet sanctioneert. Het is om die reden dat er ten eerste een duidelijk beeld wordt geschetst van het Vlaamse medialandschap. Ten tweede wordt beschreven welke positie de VRM inneemt binnen dat medialandschap. Die inzichten zullen worden bekomen aan de hand van de eerste deelvraag: "Hoe ziet het Vlaamse audiovisuele medialandschap eruit en welke positie neemt de VRM in binnen dat medialandschap?". Deze deelvraag wordt beantwoord aan de hand van bevindingen uit de literatuurstudie.

Nadat het Vlaamse medialandschap en de positie van de VRM is gekaderd, wordt de tweede deelvraag beantwoord: "Welke waarborgen zitten vervat in het Vlaamse Mediadecreet om de onafhankelijkheid van de VRM te garanderen?". Om deze deelvraag te beantwoorden, wordt eerst het begrip *onafhankelijkheid* gekaderd, en wordt besproken welke vormen van onafhankelijkheid er in de literatuur voorkomen. Vervolgens zal, aan de hand van factoren uit de wetenschappelijke literatuur, worden geschetst of er al dan niet waarborgen in het Vlaamse Mediadecreet vervat zitten die de eventuele onafhankelijkheid van de VRM waarborgen. De gehele tweede deelvraag wordt beantwoord op basis van de literatuurstudie.

Inzichten uit de gedragseconomie geven aan dat individuen irrationele beslissingen nemen, wat ervoor zorgt dat er discrepanties en cognitieve bias ontstaan (Cooper & Kovacic, 2012). Het is op basis van deze vaststelling dat in de derde deelvraag achterhaald zal worden welke vormen van gedragseconomische inzichten er bestaan die discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers kunnen doen ontstaan. De derde deelvraag luidt: "Welke gedragseconomische inzichten kunnen discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers, en in het bijzonder regulatoren, doen ontstaan?". Deze deelvraag zal wederom beantwoord worden aan de hand van bevindingen uit de literatuurstudie.

Vervolgens wordt overgestapt naar het empirisch gedeelte van deze masterthesis. Hier is het de bedoeling om via een kwantitatieve analyse te bestuderen in hoeverre de VRM al dan niet discrepante beslissingen neemt op inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet, gemaakt door zowel particuliere als openbare omroeporganisaties. Het empirisch gedeelte zal een antwoord geven op twee deelvragen. Zo luidt de vierde deelvraag als volgt: "In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet?". Deze deelvraag zal beantwoord worden aan de hand van een meervoudige regressieanalyse.

Daarna zal worden verklaard in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Dit zal beantwoord worden aan de hand van de vijfde deelvraag: "In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op

het Vlaamse Mediadecreet?”. Opnieuw wordt een antwoord gegeven op deze deelvraag aan de hand van een meervoudige regressieanalyse.

Ten slotte zal de zesde en laatste deelvraag beantwoord worden: “In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de hoogte van de geldboete die de VRM oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet?”. Deze laatste deelvraag zal wederom beantwoord worden aan de hand van een meervoudige regressieanalyse.

1.3. Onderzoeksofzet

Zoals bovenvermeld, zal de centrale onderzoeksvraag beantwoord worden aan de hand van een literatuurstudie en een empirisch onderzoek. In deze sectie zal de werkwijze die gebruikt is tijdens beide delen worden beschreven.

1.3.1. Literatuurstudie

Voor de literatuurstudie is gebruikgemaakt van bestaande wetenschappelijke literatuur en overheidsbronnen. Om wetenschappelijke literatuur te vinden, zijn ten eerste de online zoekmachines *Universiteitsbibliotheek UHasselt* en *Google Scholar* gebruikt. Hierbij werden volgende zoektermen ingevoerd: “independent regulatory agencies”, “regulatory decision making bias”, “independent regulatory agencies bias”, “cognitive bias regulatory agencies”, “behavioural economics”, “decision making bias”. Er werd enkel met Engelstalige zoektermen gewerkt, om zo een groter aantal bruikbare resultaten te bekomen. Naast de online zoekmachines is er bijkomende wetenschappelijke literatuur gebruikt door middel van de sneeuwbalmethode. Daarbij is gezocht naar andere publicaties van auteurs, gerefereerde publicaties in literatuurlijsten en andere verwante wetenschappelijke artikelen.

Ten tweede is in de literatuurstudie ook gebruikgemaakt van overheidsbronnen, met als doel meer informatie te krijgen over zowel de oprichting en werking van de VRM als het regelgevend kader waarbinnen de VRM haar activiteiten dient uit te voeren. De overheidsdocumenten komen onder andere van het Vlaams Parlement, de Raad van Europa en de Codex Vlaanderen, die allen online documenten ter beschikking stellen.

1.3.2. Empirisch onderzoek

Voor het empirisch gedeelte is gebruikgemaakt van secundaire data die openbaar ter beschikking zijn op de website van de VRM. De werkwijze ging als volgt:

(1) er werd een lijst opgesteld van alle behandelde zaken van de algemene kamer van de VRM van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023;

(2) de lijst van behandelde zaken uit bovenvermelde periode van de algemene kamer van de VRM werd vervolgens verengd. Meer bepaald werden enkel die behandelde zaken van de algemene kamer van de VRM omtrent inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door particuliere of openbare radio- en televisieomroeporganisaties geselecteerd.

In totaal kwamen er 296 behandelde zaken voor in de periode 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023. Van al deze 296 behandelde zaken werd vervolgens gedetailleerde informatie verzameld over: (1) privaatrechtelijk karakter van de overtredende omroeporganisatie (particulier of openbaar), (2) jaar van beslissing, (3) omroepkarakter van de omroeporganisatie (radio of televisie), (4) aantal leden in de algemene kamer, (5) voorzitter van de algemene kamer, (6) soort inbreuk, (7) aantal inbreuken, (8) aantal soortgelijke inbreuken in het verleden, (9) al dan niet aanpassingen doorgevoerd door de overtredende partij, (10) graad van inbreuk en (11) de beslissing van de algemene kamer van de VRM.

Van alle bovenstaande informatie en variabelen werd vervolgens een statistische analyse uitgevoerd. Meer bepaald zal die analyse uitgevoerd worden aan de hand van een Omitted Least Squares (OLS) regressieanalyse in STATA. Zo is de bovenvermelde variabele *de beslissing van de algemene kamer van de VRM* (11), de afhankelijke uitkomstvariabele. Bovenvermelde variabele *privaatrechtelijk karakter van de omroeporganisatie* (1) is de interessevariabele. Alle overige bovenvermelde variabelen van (2) tot en met (10) zijn de onafhankelijke controlevariabelen waarvoor gecontroleerd wordt in de regressieanalyse.

De regressieanalyse in het empirisch onderzoek bestaat uit drie delen. In het eerste deel zal achterhaald worden in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. Dat zal achterhaald worden aan de hand van een *Linear Probability Model*, aangezien de afhankelijke uitkomstvariabele een binaire variabele zal uitmaken: $Y = 1$ "een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet" en $Y = 0$ "geen inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet".

In het tweede deel van het empirisch onderzoek zal achterhaald worden in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie² oplegt wanneer een inbreuk is vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet. Hiervoor wordt opnieuw een *Linear Probability Model* geschat, omdat de afhankelijke uitkomstvariabele opnieuw een binaire variabele zal uitmaken: $Y = 1$ "een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet" en $Y = 0$ "geen zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet".

In het derde deel van het empirisch onderzoek zal onderzocht worden in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de hoogte van de geldboete die de algemene kamer van de VRM oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Hiervoor zal een *meervoudige regressieanalyse* worden geschat, aangezien in dit derde deel de afhankelijke uitkomstvariabele een continue variabele zal uitmaken.

² Zware sancties worden omschreven als: (1) het krijgen van een geldboete van meer dan 5.000 EUR of (2) de schorsing of intrekking van de zenderkenning. Sancties zoals het krijgen van een geldboete van 5.000 EUR of minder, het krijgen van een waarschuwing en het ontvangen van een ingebrekestelling behoren in dit onderzoek niet tot een zware sanctie.

Een gedetailleerde beschrijving van de samenstelling van de steekproef en de data-analyse kan teruggevonden worden in de sectie *Methodologie empirisch onderzoek (3.1.)*.

2. Literatuurstudie

In deze literatuurstudie zullen de eerste, tweede en derde deelvraag van deze masterthesis beantwoord worden. Meer bepaald zal in de literatuurstudie gefocust worden op (1) het Vlaamse audiovisuele medialandschap, (2) de rol en de werking van de VRM, (3) de eventuele waarborgen voor de onafhankelijkheid van de VRM in het Vlaamse Mediadecreet en (4) de gedragseconomische inzichten die discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers kunnen bepalen.

2.1. Het Vlaamse audiovisuele medialandschap

De oprichting van de drie gemeenschappen in België heeft ervoor gezorgd dat de regelgeving van de audiovisuele mediasector vanaf 1970 onder de bevoegdheid van de gemeenschappen valt. Dat heeft ervoor gezorgd dat er in België drie regulatoren zijn opgericht die toezien op de spelers binnen de audiovisuele mediasector. Voor de Vlaamse Gemeenschap is dat de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), voor de Franse Gemeenschap Conseil Supérieur de l'Audiovisuel (CSA) en voor de Duitstalige Gemeenschap is dat Medienrat (Fernández-Lombao & Faustino, 2019; Mutu, 2018; Van Besien, 2010). In deze thesis zal enkel gefocust worden op het audiovisuele medialandschap in de Vlaamse Gemeenschap.

Het Vlaamse audiovisuele medialandschap zal doorheen dit hoofdstuk gekaderd worden aan de hand van twee onderdelen. In het eerste onderdeel volgt overzicht van de actoren die actief zijn binnen het Vlaamse audiovisuele medialandschap. In het tweede onderdeel volgt een schets van de concentratie van de Vlaamse audiovisuele mediasector, om ze achteraf te vergelijken met Wallonië en Nederland.

2.1.1. Actoren binnen het Vlaamse audiovisuele medialandschap

Zoals bovenvermeld, focust dit onderdeel zich op de actoren die actief zijn binnen het Vlaamse audiovisuele medialandschap. Die actoren zijn: (1) de Vlaamse openbare omroeporganisatie, (2) de Vlaamse particuliere radio-omroeporganisaties, (3) de Vlaamse particuliere televisieomroeporganisaties en (4) de Vlaamse dienstenverdelers, netwerkoperatoren en zendoperatoren (Mediadecreet, 2009; VRM, 2021). Een visueel overzicht van die actoren uit het Vlaamse audiovisuele medialandschap volgt in Bijlage A.

2.1.1.1. *De Vlaamse openbare omroeporganisatie*

De eerste actor binnen het Vlaamse audiovisuele medialandschap is de Vlaamse openbare omroeporganisatie. Die Vlaamse openbare omroeporganisatie wordt aangeduid met de naam Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie nv (VRT nv) (Van Besien, 2010; VRM, 2021). De VRT nv wordt omschreven als een naamloze vennootschap van publiek recht, met de Vlaamse overheid als enige aandeelhouder van de vennootschap (Mediadecreet, 2009; Parlement, 1997; VRM, 2021). Wanneer een vennootschap valt onder het publiek recht, houdt dat in dat de vennootschap in leven is geroepen door een Belgische overheid, in dit geval de Vlaamse overheid (De Corte, De Groote, & Bruloot, 2019).

Uit het artikel 6 van het Mediadecreet en uit het mediaconcentratierapport van de VRM (2021) kan worden afgeleid dat de VRT zowel radiodiensten, televisiediensten als andere diensten aanbiedt. Volgens de VRM (2021) biedt de VRT vijf radiodiensten en drie televisiediensten aan in het Vlaamse audiovisuele medialandschap. De vijf radiodiensten zijn Radio 1, Radio 2, Studio Brussel, Klara en MNM, die worden aangeboden via een klassieke FM-uitzending (Valcke, Groebel, & Bittner, 2016; VRM, 2021). De drie televisiediensten aangeboden door de VRT zijn VRT 1, Canvas en Ketnet. Verder biedt de VRT ook andere diensten aan via het internet, waaronder VRT MAX en Ooit gemist (VRM, 2021).

2.1.1.2. Vlaamse particuliere radio-omroeporganisaties

Naast het aanbod van publieke omroepdiensten in het Vlaamse audiovisueel medialandschap, worden er verder ook particuliere omroepdiensten aangeboden door particuliere omroeporganisaties. Die particuliere omroeporganisaties kunnen onderverdeeld worden in particuliere radio-omroeporganisaties en particuliere televisieomroeporganisaties (VRM, 2021). In deze onderverdeling zal een overzicht worden gegeven van de particuliere radio-omroeporganisaties in Vlaanderen.

De VRM (2021) geeft aan dat radio-omroeporganisaties radiodiensten uitzenden waarin redactionele content, muziek en reclameboodschappen worden aangeboden. De VRM (2021) en artikel 127 van het Mediadecreet geven aan dat de particuliere radio-omroeporganisaties worden ingedeeld in vijf groepen van radio-omroeporganisaties: (1) de landelijke radio-omroeporganisaties, (2) de regionale radio-omroeporganisaties, (3) de netwerkradio-omroeporganisaties, (4) de lokale radio-omroeporganisaties en (5) andere radio-omroeporganisaties.

Landelijke radio-omroeporganisaties bieden radiodiensten aan binnen de gehele Vlaamse Gemeenschap. De tweede groep bevat de regionale radio-omroeporganisaties, die radiodiensten enkel in bepaalde regio's aanbieden in maximaal één provincie. De VRM (2021) verklaart dat er in praktijk geen aanbod van regionale radiodiensten is, waardoor deze groep van radio-omroeporganisaties is afgeschaft op 1 januari 2023. De netwerkradio-omroeporganisaties zijn radiodiensten die enkel worden aangeboden in bepaalde centrumsteden. De lokale radio-omroeporganisaties zenden radiodiensten uit in een stad, een deel van een stad, een gemeente of een beperkte groep van gemeenten. De laatste groep van particuliere radio-omroeporganisaties zijn de andere radio-omroeporganisaties, die hun radiodiensten uitsluitend via het internet aanbieden (VRM, 2021).

2.1.1.3. Vlaamse particuliere televisieomroeporganisaties

Nu dat in bovenstaande paragraaf een overzicht is gegeven van de particuliere radio-omroeporganisaties, zal vervolgens een beschrijving worden gegeven van de particuliere televisieomroeporganisaties in Vlaanderen. De VRM (2021) vermeldt dat televisieomroeporganisaties televisiediensten aanbieden en worden ingedeeld in twee groepen: (1) de private televisieomroeporganisaties en (2) de regionale televisieomroeporganisaties.

Anno 2022 kent Vlaanderen in totaal 15 private televisieomroeporganisaties die samen 45 private televisiediensten aanbieden (Vlaamse Regulator voor de Media, z.d.-a). Enkele grote spelers voor het aanbieden van private televisiediensten zijn onder andere DPG Media nv, Play Media nv en Telenet bv die respectievelijk de zendergroepen VTM, Play4 en Play Sports uitzenden. Kleinere spelers die private televisiediensten aanbieden zijn onder andere Dobbit nv, Njam! nv en Het Halfrond vzw (VRM, 2021).

Verder kent Vlaanderen in totaal tien regionale televisieomroeporganisaties die samen tien regionale televisiediensten aanbieden (Vlaamse Regulator voor de Media, 2021, z.d.-b). Artikel 165 van het Mediadecreet (2009) beschrijft dat het de rol van regionale televisieomroeporganisaties is om regionale informatie te brengen binnen het uitzendgebied, de communicatie tussen de bevolking onderling en tussen de bevolking en de overheid te bevorderen en bij te dragen aan de algemene sociale en culturele ontwikkeling van de uitzendregio (Mediadecreet, 2009).

2.1.1.4. Vlaamse dienstenverdelers, netwerkopérateurs en zendoperatoren

In dit onderdeel volgt een overzicht van de laatste groep van actoren, waarbij voornamelijk gefocust zal worden op de rol van de dienstenverdelers en netwerkopérateurs.

De VRM (2021) beschrijft dat een dienstenverdelers elke rechtspersoon is die, door middel van elektronische communicatienetwerken, één of meerdere televisiediensten levert aan het Vlaamse publiek. Een netwerkopérateur is de aanbieder van die elektronische communicatienetwerken. Zendoperatoren staan op hun beurt in voor de verspreiding van radiodiensten (VRM, 2021).

Als de dienstenverdelers en netwerkopérateurs worden toegevoegd in de keten van actoren, ziet het Vlaamse audiovisuele medialandschap er als volgt uit. Ten eerste zijn er particuliere televisieomroeporganisaties die televisiediensten produceren en bundelen tot een programmaschema op de televisie. Vervolgens zijn het de dienstenverdelers en netwerkopérateurs die de programmaschema's van televisiediensten distribueren via distributieplatformen. Traditioneel zal een dienstenverdelers abonnementsgeld ontvangen van de kijker wanneer ze gebruik maken van de distributieplatformen. In Vlaanderen zijn er in totaal zeven dienstenverdelers actief voor de distributie van televisiediensten, waarvan de bekendste Orange Belgium nv, Telenet bv en Proximus nv. Voor de netwerkopérateurs van televisiediensten zijn er samen zes actieve spelers, zoals onder andere Telenet bv, Proximus nv en VOO nv. Verder worden ook de radiodiensten van particuliere radio-omroeporganisaties gedistribueerd via zendoperatoren. In Vlaanderen zijn voorbeelden van die zendoperatoren onder andere Norkring België nv en Broadcast Partners (VRM, 2021).

2.1.2. Concentratie in de Vlaamse audiovisuele mediasector

In deze tweede sectie zal, zoals eerder vermeld, de mediaconcentratie van de Vlaamse audiovisuele mediasector beschreven worden. Tijdens die beschrijving zal ten eerste de focus gelegd worden op de kwantificatie van de concentratie in de Vlaamse audiovisuele mediasector, die vervolgens vergeleken wordt met die van Nederland.

2.1.2.1. *Kwantificatie van de concentratie in de Vlaamse audiovisuele mediasector*

In de literatuur wordt de mediaconcentratie vaak gekwantificeerd door gebruik te maken van de indicatoren C4 en Herfindahl-Hirschman-Index (HHI). De eerste indicator, C4, weergeeft de som van het marktaandeel van de vier grootste aanbieders, waarbij de waarde kan variëren tussen 0 en 100 procent. De waarden kunnen geïnterpreteerd worden als volgt: hoe hoger het percentage, hoe hoger de concentratie. Wanneer de markt van de mediasector wordt beheerd door een klein aantal aanbieders, neemt de indicator een waarde van 100 procent aan: de markt is zeer geconcentreerd. Wanneer de mediasector beheerd wordt door veel aanbieders met elk een klein marktaandeel, zal de indicator een waarde van 0 procent benaderen (VRM, 2021).

De tweede indicator, HHI, weergeeft de som van de kwadraten van de percentages marktaandeel, waarbij de waarde varieert tussen 0 en 1. De indicator kan als volgt geïnterpreteerd worden: hoe groter het marktaandeel van de totale omzet bij één enkele aanbieder, hoe groter de waarde. Wanneer slechts één aanbieder de volledige markt bezit, neemt de indicator een waarde van 1 aan. Wanneer meerdere aanbieders de markt bezitten met ongeveer gelijkaardige aandelen, zal de indicator een waarde richting 0 aangeven. Neemt de HHI een waarde aan kleiner dan 0,15, dan is de markt niet geconcentreerd. Neemt de HHI een waarde tussen 0,15 en 0,25 aan, dan is de markt matig geconcentreerd en neemt de HHI een waarde aan van boven de 0,25, dan is de markt sterk geconcentreerd (VRM, 2021). In dit tweede onderdeel volgt eerst een overzicht van de mediaconcentratie van de Vlaamse radio-omroeporganisaties, daarna volgt een overzicht van de mediaconcentratie van de Vlaamse televisieomroeporganisaties.

2.1.2.1.1. *Vlaamse radio-omroeporganisaties*

Onderstaande figuur 1 geeft een overzicht van de concentratie-indexen van de radio-omroeporganisaties en mediagroepen op basis van luistercijfers. Ten eerste wordt er dieper ingegaan op de concentratie op basis van zenders. De C4 nam in 2021 een waarde van 62 procent aan, wat aangeeft dat de markt van radiozenders laag tot matig was geconcentreerd en de vier grootste radiozenders samen 62 procent van de markt in hun bezit hadden. De HHI van 0,1435 in 2021 geeft een lage concentratie van de radiozenders aan, aangezien die gelegen is onder 0,15 (VRM, 2021).

Wanneer er dieper wordt ingegaan op de concentratie-indexen volgens groep, blijkt dat de C4 in 2021 in Vlaanderen 90 procent bedroeg. Dat is een hoog percentage op een schaal van 0 tot 100 procent, wat kan aangeven dat de vier grootste radio-omroeporganisaties in Vlaanderen samen 90 procent van de volledige markt in hun bezit hadden. De HHI kende in 2021 een waarde van 0,3904. Die waarde is groter dan 0,25, waardoor gesteld kan worden dat de markt van radio-omroeporganisaties zeer sterk geconcentreerd is. Wordt er gekeken naar de marktconcentratie van de tweede grootste radio-omroeporganisaties, dan blijkt uit onderstaande figuur 2 dat die sterk was geconcentreerd. Zo hadden de twee grootste radio-omroeporganisaties in Vlaanderen in 2021 samen 82 procent van de markt in hun bezit (VRM, 2021).

CONCENTRATIE-INDEXEN								
OP BASIS VAN ZENDERS	GOLF 2018 MAR - JUN		GOLF 2019 MAR - JUN		GOLF 2020 JAN - JUN		GOLF 2021 MAR - JUN	
	C4	65%	64%	61%	62%			
HHI	0,1626	0,1557	0,1352	0,1435				
VOLGENS GROEP	GOLF 2018 MAR - JUN		GOLF 2019 MAR - JUN		GOLF 2020 JAN - JUN		GOLF 2021 MAR - JUN	
	C4	92%	90%	91%	90%			
C2	85%	83%	82%	82%				
HHI	0,4500	0,4406	0,4271	0,3904				

Figuur 1: Evolutie van concentratie-indexen van Vlaamse radio-omroeporganisaties op basis van luistercijfers (VRM, 2021).

2.1.2.1.2. Vlaamse televisieomroeporganisaties

Van de Vlaamse televisieomroeporganisaties is, net zoals bij de radio-omroeporganisaties, de marktconcentratie berekend op basis van de gemiddelde kijkcijfers. In onderstaande figuur 2 nam de indicator C4 bij de concentratie op basis van zenders een waarde aan van 63,04 procent in 2020. De vier grootste televisiezenders hadden in 2020 samen 63,04 procent van de markt in hun bezit. De waarde van de HHI gaf in 2020 een waarde van 0,1477 aan. De televisiezenders waren volgens de HHI laag geconcentreerd, aangezien de waarde onder 0,15 lag (VRM, 2021).

Bij de concentratie volgens groep valt af te lezen dat de C3 een waarde kende van 80,32 procent in 2020. Dat wil zeggen dat de drie grootste televisieomroeporganisaties in Vlaanderen samen 80,32 procent van de markt bezaten. De HHI nam in 2020 een waarde van 0,2497 aan. De VRM (2021) geeft aan dat een HHI-waarde tussen 0,15 en 0,25 staat voor een gematigde geconcentreerde markt, wat dus het geval is bij de televisieomroeporganisaties (VRM, 2021).

CONCENTRATIE-INDEXEN										
OP BASIS VAN ZENDERS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	C4	68%	65%	62%	65,23%	65,10%	65,27%	62,4%	62,65%	62,07%
HHI	0,2052	0,1871	0,1568	0,1580	0,1717	0,1725	0,1572	0,1570	0,1505	0,1477
VOLGENS GROEP	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	C3	80%	78,9%	79,6%	81,19%	81,2%	80,4%	80,3%	81,05%	80,09%
HHI	0,2622	0,2559	0,2564	0,2617	0,2590	0,2564	0,2444	0,2472	0,2462	0,2497

Figuur 2: Evolutie van concentratie-indexen van Vlaamse televisieomroeporganisaties op basis van kijkcijfers (VRM, 2021).

2.1.2.2. Vergelijking van Vlaanderen ten opzichte van Nederland

In Nederland in 2020 kende de C2-indicator een waarde van 63 procent voor de Nederlandse radio-omroeporganisaties. Die waarde geeft aan dat de twee grootste radio-omroeporganisaties in Nederland samen 63 procent van de markt bezaten (Commissariaat, 2021). Dat resultaat kan vergeleken worden met bovenstaande figuur 1, die de concentratie van radio-omroeporganisaties in Vlaanderen in 2020 weergeeft. Zo bedroeg de C2-indicator in Vlaanderen in 2020 82 procent voor de radio-omroeporganisaties, waardoor gesteld kan worden dat de markt voor radio-

omroeporganisaties in Vlaanderen in 2020 sterker geconcentreerd was dan in Nederland (VRM, 2021).

Verder beschreef het Commissariaat (2021) ook de concentratie van de Nederlandse televisieomroeporganisaties in 2020. De C3-indicator nam in 2020 een waarde van 76 procent aan, wat betekent dat de drie grootste televisieomroeporganisaties in Nederland samen 76 procent van de markt in hun bezit hadden (Commissariaat, 2021). Opnieuw kan dat resultaat vergeleken worden met de concentratie van de Vlaamse televisie-omroeporganisaties, via bovenstaande figuur 2. Uit die figuur blijkt dat in 2020 de C3-indicator voor de televisieomroeporganisaties in Vlaanderen 80,32 procent bedroeg, waardoor wederom gesteld kan worden dat de markt van de Vlaamse televisieomroeporganisaties sterker geconcentreerd is dan de markt van de Nederlands televisieomroeporganisaties (VRM, 2021).

Ook is getracht een vergelijking te maken met de concentratie van de Waalse audiovisuele mediasector. Omdat het rapport van de Waalse audiovisuele mediaregulator geen beschrijvingen en gekwantificeerde gegevens geeft over de concentratie van de radio- en televisieomroeporganisaties in Wallonië, kunnen er vervolgens ook geen concrete vergelijkingen gemaakt worden met de concentratie van de Vlaamse audiovisuele mediasector.

2.1.3. Conclusie

In dit eerste onderdeel van de literatuurstudie is het Vlaamse landschap voor de audiovisuele mediasector geschetst. Meer bepaald is geconcentreerd op zowel de actoren die actief zijn in het Vlaamse audiovisuele medialandschap als op de concentratie van de Vlaamse audiovisuele mediasector.

In het Vlaamse audiovisuele medialandschap zijn er in totaal vier groepen van actoren actief: (1) de Vlaamse openbare omroeporganisatie, (2) de Vlaamse particuliere radio-omroeporganisaties, (3) de Vlaamse particuliere televisieomroeporganisaties en (4) de dienstenverdelers, netwerkoperatoren en zendoperatoren.

De Vlaamse openbare omroeporganisatie is een naamloze vennootschap van publiek recht, die is opgericht door de Vlaamse overheid en zowel radiodiensten als televisiediensten aanbiedt (Mediadecreet, 2009; Parlement, 1997; VRM, 2021). De particuliere radio-omroeporganisaties zenden radiodiensten uit waarin redactionele content, reclameboodschappen en muziek worden aangeboden. De particuliere radio-omroeporganisaties in Vlaanderen worden in praktijk onderverdeeld in vier groepen: (1) de landelijke radio-omroeporganisaties, (2) de netwerkradio-omroeporganisaties, (3) de lokale radio-omroeporganisaties en (4) andere radio-omroeporganisaties (Mediadecreet, 2009; VRM, 2021). De particuliere televisieomroeporganisaties in Vlaanderen bestaan uit 15 private televisieomroeporganisaties, die zich over heel Vlaanderen bestrijken en tien regionale televisieomroeporganisaties, die zich enkel in kleine regio's in Vlaanderen bestrijken (Vlaamse Regulator voor de Media, z.d.-a; z.d.-b; (VRM, 2021). De dienstenverdelers en netwerkoperatoren zijn actoren die de programmaschema's van televisiediensten distribueren via distributieplatformen, vaak na ontvangst van abonnementsgeld van de klant. Zendoperatoren staan in voor de verspreiding van radiodiensten (VRM, 2021).

Vervolgens is het Vlaamse audiovisuele medialandschap gekaderd door een beschrijving te geven van de concentratie die aanwezig is binnen de Vlaamse audiovisuele mediasector. Zo blijkt uit het mediaconcentratierapport van de VRM (2021) dat de markt van de Vlaamse radio-omroeporganisaties sterk is geconcentreerd, aangezien de vier grootste radio-omroeporganisaties in Vlaanderen in 2021 samen 90 procent van de volledige markt in hun bezit hadden. De twee grootste radio-omroeporganisaties daarvan hadden in 2021 samen 82 procent van de markt in hun bezit, wat opnieuw een sterke marktconcentratie aangeeft (VRM, 2021). Wanneer wordt gekeken naar de marktconcentratie van de Vlaamse televisieomroeporganisaties, dan nam de C3-indicator in 2020 een waarde van 80,32 procent aan. Die waarde betekent dat de drie grootste televisieomroeporganisaties in Vlaanderen in 2020 samen 80,32 procent van de markt bezaten (VRM, 2021).

2.2. De Vlaamse Regulator voor de Media

Nu dat in het eerste hoofdstuk de actoren van het Vlaamse audiovisuele medialandschap zijn geschetst, zal in deze sectie dieper worden ingegaan op de rol en de werking van de VRM. Ten eerste zal in dit tweede hoofdstuk de bestaansredenen van onafhankelijke regulatoren worden beschreven, om vervolgens in te gaan op de werking van de VRM.

2.2.1. Bestaansredenen van onafhankelijke regulatoren

In praktijk zijn zowel door de Raad van Europa als door de Vlaamse Regering respectievelijk aanbevelingen en decreten opgesteld voor de oprichting van onafhankelijke mediaregulatoren. In deze paragraaf volgen de parlementaire documenten die hier uitspraken over doen.

Het Comité van Ministers van de Raad van Europa heeft in 2000 een aanbeveling gedaan aan de Lidstaten tot de oprichting van onafhankelijke regelgevende instanties voor de omroepsector, indien ze dat tot voorheen nog niet hadden gedaan. Die aanbeveling wordt omschreven als Aanbeveling Rec(2000)23, die de Lidstaten aanraadt om regels over de bevoegdheden en taken op te nemen in de nationale wetgeving. De juiste omschrijving van die regels is een essentieel element om de onafhankelijkheid van de mediaregulatoren te waarborgen. Zo moeten die regels in de wetgeving meer bepaald voorkomen dat regelgevende instanties onder invloed staan van de politieke macht en dat leden van de regelgevende instanties onder invloed zijn van belangenconflicten. De Raad van Europa (2000) geeft in haar aanbeveling enkele voorbeelden van de bevoegdheden die de onafhankelijke mediaregulatoren moeten bezitten. Ten eerste zouden de onafhankelijke mediaregulatoren de bevoegdheid moeten hebben om ten alle tijden informatie op te vragen van de omroeporganisaties. Daarnaast zouden onafhankelijke mediaregulatoren ook de bevoegdheid moeten krijgen om sancties op te leggen aan omroeporganisaties die de wetgeving niet volgen (Europa, 2000).

In Vlaanderen werd in 1997 door het Vlaams Parlement een decreetsvoorstel gedaan tot de oprichting van het Vlaams Commissariaat voor de Media en de Vlaamse Mediaraad. Het doel van die oprichting was om te voldoen aan het toenmalige Vlaamse Regeerakkoord, waarbij werd gesteld dat

in Vlaanderen een media-instrumentarium moest worden uitgebouwd om te voldoen aan de snelle ontwikkeling van de Vlaamse media. In dat media-instrumentarium zou er meer bepaald een uitbouw zijn van beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering en controle, uitgevoerd door het Vlaams Commissariaat voor de Media en de Vlaamse Mediaraad (Parlement, 1997). In 2005 zijn het Vlaams Commissariaat voor de Media en de Vlaamse Mediaraad samengevoegd tot de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). Die oprichting werd voorgesteld in het Ontwerp van decreet tot de oprichting van de Vlaamse Regulator voor de Media (2005). In dit decreetsontwerp stelde het Vlaams Parlement voor om de VRM te laten optreden als een onafhankelijk, regelgevend orgaan voor de Vlaamse mediasector. Het doel van de oprichting van de VRM was om vereenvoudiging van de regelgeving en grote duidelijkheid te bieden aan de Vlaamse bevolking. Met de oprichting van de VRM had het Vlaams Parlement het doel om grotere transparantie te brengen over de rol en de bevoegdheden van de verschillende toezichtsorganen voor de media (Parlement, 2005).

2.2.2. Werking van de Vlaamse Regulator voor de Media

Fernández-Lombao and Faustino (2019), Mutu (2018), Van Besien (2010) en Van Besien (2011) omschrijven de VRM als de onafhankelijke toezichthouder voor de Vlaamse audiovisuele media. De VRM is opgericht in 2005, met het Ontwerp van decreet houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Regulator voor de Media (2005). De inwerkingtreding van dat decreet was in 2006, met het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de procedure voor de Vlaamse Regulator voor de Media. In dat besluit staan de algemene bepalingen rond de oprichting en bevoegdheden van de VRM beschreven. De regulering waarmee de actoren van de Vlaamse audiovisuele mediasector rekening dienen te houden tijdens de uitvoering van hun activiteiten, staan beschreven in het Decreet betreffende radio-omroep en televisie van 2009, ook het Mediadecreet genoemd. Het Mediadecreet (2009) werd op 27 maart 2009 bekrachtigd door de Vlaamse overheid, met als voornaamste doel een antwoord te bieden op richtlijn 2007/65/EG van het Europees Parlement (Parlement, 2008).

Artikel 215, § 2 van het Mediadecreet (2009) toont aan dat de VRM is ingedeeld in twee kamers, namelijk de algemene kamer en de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen. Doorheen dit onderdeel wordt enkel gefocust op de werking en de bevoegdheden van de algemene kamer.

2.2.2.1. Algemene kamer

Artikel 218, § 1 van het Mediadecreet (2009) geeft aan dat de Vlaamse Regulator voor de Media de mediaregelgeving binnen de Vlaamse Gemeenschap handhaaft, geschillen over de mediaregelgeving beslecht en mediavergunningen en -erkenningen uitreikt. Het is de algemene kamer van de VRM die zich toelegt op die activiteiten. Verder omschrijft artikel 218, §2 van het Mediadecreet (2009) de specifieke taken die de algemene kamer dient te vervullen. Enkele hoofdtaken van de algemene kamer zijn onder andere:

- het uitreiken, wijzigen, schorsen of intrekken van zendvergunningen;

- het toekennen, schorsen of opheffen van de vergunningen voor het aanbieden van een etheromroepnetwerk;
- het geven en opheffen van de toestemming aan dienstverdelers om omroepprogramma's door te geven;
- het ontvangen van de verschillende soorten kennisgevingen die gericht zijn aan de Vlaamse Regulator voor de Media;
- het identificeren van ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht en, indien nodig, het opleggen van één of meer verplichtingen;
- het in kaart brengen van de concentraties in de Vlaamse mediasector, inclusief de toestand van de markt voor elektronische communicatie;
- het toezicht op de naleving door de openbare omroeporganisaties [...], en het jaarlijkse rapporteren daarover aan de Vlaamse Regering;

Uit artikel 218, § 2 van het Mediadecreet (2009) kan worden afgeleid dat de taken van de algemene kamer van de VRM in lijn liggen met de Aanbeveling Rec(2000)23 van de Raad van Europa. Zoals eerder vermeld, had de Raad van Europa (2000) de aanbeveling gedaan om de onafhankelijke mediaregulatoren in de Lidstaten de bevoegdheid te geven om ten alle tijden informatie op te vragen van de omroeporganisaties en sancties op te leggen aan omroeporganisaties die de wetgeving niet volgen (Europa, 2000). Die aanbeveling is uitgewerkt in artikel 228 van het Mediadecreet (2009). Artikel 228 van het Mediadecreet (2009) vermeldt dat de algemene kamer sancties kan opleggen aan elke natuurlijke persoon of rechtspersoon wanneer die overtredingen doet op bepalingen uit het decreet. Die sancties zijn onder andere: (1) een waarschuwing met het bevel de overtreding stop te zetten, (2) een administratieve geldboete tot 125.000 EUR, (3) een opschorting of opheffing van een uitzendvergunning en (4) een opschorting of opheffing van de erkenning van een omroeporganisatie (Mediadecreet, 2009).

2.2.3. Conclusie

In dit tweede onderdeel van de literatuurstudie is de VRM gekaderd. Dat is gedaan door ten eerste de bestaansredenen voor onafhankelijke regelgevende instanties te omschrijven. Vervolgens is de werking en zijn de bevoegdheden van de VRM kort omschreven.

De Raad van Europa heeft een aanbeveling gedaan aan haar Lidstaten om de oprichting van onafhankelijke mediaregulatoren op gang te zetten. Die aanbeveling wordt aangeduid als Aanbeveling Rec (2000)23, die stelt dat Lidstaten regels over de bevoegdheden en de taken van de onafhankelijke mediaregulatoren op dienen te nemen in hun nationale wetgeving (Europa, 2000). De Vlaamse Regering heeft in het Vlaams Parlement enkele decreten opgesteld die de oprichting en de bevoegdheden van de VRM aangeven. De oprichting werd voorgesteld in het Ontwerp van decreet tot de oprichting van de Vlaamse Regulator voor de Media (2005), met als doel een vereenvoudiging van de regelgeving en transparantie te brengen over de rol en de bevoegdheden van de verschillende toezichtsorganen voor de media in Vlaanderen (Parlement, 2005).

De VRM is ingedeeld in een algemene kamer en een kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen. De algemene kamer heeft de taak om mediaregelgeving binnen de Vlaamse Gemeenschap te handhaven, geschillen over de mediaregelgeving te beslechten en mediavergunningen en -erkenningen uit te reiken. De Vlaamse Regering heeft Aanbeveling Rec(2000)23 van de Raad van Europa aangenomen door de VRM onder andere de bevoegdheid te geven om sancties op te leggen aan omroeporganisaties die zich niet aan de wetgeving houden (Mediadecreet, 2009).

2.3. Onafhankelijkheid binnen de audiovisuele mediasector

Doorheen dit derde hoofdstuk van de literatuurstudie zal dieper worden ingegaan op wat het begrip *onafhankelijkheid* in de audiovisuele mediasector inhoudt en hoe die onafhankelijkheid mogelijk tot uiting kan komen bij de regulatoren van de audiovisuele mediasector. Vervolgens wordt gefocust op het Vlaamse Mediadecreet, om te achterhalen of er al dan niet beginselen in het Mediadecreet vervat zitten die de onafhankelijkheid van de VRM kunnen waarborgen. Uiteindelijk wordt dit derde hoofdstuk afgesloten door de onafhankelijkheid van de VRM te vergelijken met regulatoren uit andere Europese landen.

2.3.1. Definities

In de literatuur wordt verklaard dat het begrip *onafhankelijkheid* tot uiting kan komen in twee vormen, de-jure-onafhankelijkheid en de-facto-onafhankelijkheid. Om te achterhalen hoe de onafhankelijkheid binnen de audiovisuele mediaregulatoren geïnterpreteerd kan worden, wordt eerst een onderscheid gemaakt tussen hoe beide vormen van onafhankelijkheid in de literatuur gedefinieerd worden.

Allereerst is het belangrijk om aan te halen dat het begrip onafhankelijkheid in absolute zin moeilijk te conceptualiseren is. Zo is onafhankelijkheid in de theorie eerder een relatief begrip, waarvan de definities bepaald worden door context. Verschillende onderzoeken verklaren dat het begrip onafhankelijkheid verschillende betekenissen aanneemt in verschillende contexten (Badran, 2017; Schulz et al., 2011). Badran (2017) omschrijft het begrip onafhankelijkheid van regelgeving en besluitvorming als de autonomie om een regelgeving uit te voeren zonder de inmenging van lobbyisten of politici. De Europese Unie en de Wereldhandelsorganisatie omschrijven het begrip onafhankelijkheid op hun beurt als de situatie waarin een regelgevende instantie beslissingen kan nemen zonder interventie van andere belanghebbenden, zoals politici en de overheid (Badran, 2017).

2.3.1.1. *De-jure-onafhankelijkheid*

De literatuur maakt een onderscheid tussen de-jure-onafhankelijkheid en de-facto-onafhankelijkheid. De-jure-onafhankelijkheid verwijst naar de formele onafhankelijkheid van regelgevende instanties, waarbij de onafhankelijkheid bepaald wordt door het institutioneel kader waarin de regelgevende instanties hun activiteiten dienen uit te voeren. Meer bepaald zijn het de

institutionele kenmerken in het regelgevend kader van de regelgevende instanties die de de-jure-onafhankelijkheid van een regelgevende instantie bepalen (Badran, 2017; Hanretty & Koop, 2013; Mutu, 2018).

2.3.1.2. *De-facto-onafhankelijkheid*

De de-facto-onafhankelijkheid verwijst naar de mate waarin regelgevende instanties hun dagelijkse regelgevende activiteiten in praktijk onafhankelijk uitvoeren (Hanretty & Koop, 2013; Maggetti, 2012). Onderzoek verklaart dat de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties tot uiting komt wanneer ze hun activiteiten kunnen uitvoeren zonder de inmenging van andere actoren, zoals onder andere de overheid en politici. Toch geeft het onderzoek van Mutu (2018) en Badran (2017) aan dat de-jure-onafhankelijkheid niet altijd gepaard gaat met de-facto-onafhankelijkheid. Zo is "de-jure-onafhankelijkheid geen voldoende voorwaarde om ook de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties of besluitvormers te verklaren" (Badran, 2017; Mutu, 2018).

2.3.2. Onafhankelijkheid van de Vlaamse Regulator voor de Media

In de wetenschappelijke literatuur komt tot uiting dat de de-jure-onafhankelijkheid en de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties bepaald wordt door enkele factoren. In deze sectie wordt nagegaan welke die factoren voor beide vormen van onafhankelijkheid zijn. Vervolgens wordt de onafhankelijkheid van de VRM gelinkt aan de gespecificeerde factoren voor onafhankelijkheid. Meer bepaald zal worden bestudeerd of er bepalingen in het Vlaamse Mediadecreet vervat zitten die de de-jure-onafhankelijkheid en de de-facto-onafhankelijkheid van de VRM beïnvloeden. Ten eerste wordt gefocust op de factoren en de waarborgen voor de de-jure-onafhankelijkheid van de VRM in het Vlaamse Mediadecreet. Ten tweede wordt er gebogen over de factoren en waarborgen voor de de-facto-onafhankelijkheid.

2.3.2.1. *Factoren en waarborgen voor de-jure-onafhankelijkheid*

In de bestaande literatuur is getracht de de-jure-onafhankelijkheid en de de-facto-onafhankelijkheid van Europese regelgevende instanties in kaart te brengen. Zo komt in de wetenschappelijke literatuur naar boven dat de de-jure-onafhankelijkheid van regelgevende instanties bepaald kan worden aan de hand van vijf factoren. Die factoren zijn (1) *status van het hoofd van de regelgevende instantie*, (2) *status van de leden van de raad van bestuur*, (3) *relatie met regering en parlement*, (4) *financiële en organisatorische autonomie*, en (5) *regelgevende vaardigheden* (Badran, 2017; Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

2.3.2.1.1. Status van het hoofd van de regelgevende instantie en status van de leden van de raad van bestuur

De eerste twee factoren, *status van het hoofd van regelgevende instantie* en *status van de leden van raad van bestuur*, worden gebruikt om te beoordelen in welke mate bestuursleden en leidinggevendenden van regelgevende instanties onafhankelijk zijn van politieke beïnvloeding (Mutu, 2018). Die twee factoren voor de-jure-onafhankelijkheid worden bepaald door vijf dimensies, namelijk (D1) de ambtstermijn van leden, (D2) de wijze van benoeming van leden, (D3) de

ontslagvoorwaarden van leden, (D4) de eventuele herbenoeming van leden en (D5) de eventuele betrokkenheid van leden in andere overheidsfuncties. De dimensies worden door Mutu (2018) en Gilardi (2005) als volgt geïnterpreteerd:

D1 ambtstermijn van leden: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer leden voor een langere ambtstermijn worden benoemd.

Artikel 216, § 4 van het Mediadecreet (2009) verklaart dat de leden van de algemene kamer van de VRM worden aangesteld door de Vlaamse Regering met een hernieuwbare termijn van vijf jaar. Mutu (2018) en Gilardi (2005) beschouwen een ambtstermijn van vijf jaar als een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid. Aangezien de termijn voor de leden van de algemene kamer van de VRM hernieuwd kan worden, zou er gesteld kunnen worden dat de VRM hier een lage de-jure-onafhankelijkheid kent.

D2 wijze van benoeming van leden: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer nieuwe leden enkel worden benoemd door reeds bestaande leden, in tegenstelling tot wanneer leden worden benoemd door de regering met haar ministers.

Artikel 216, §4 van het Mediadecreet (2009) geeft aan dat zowel de voorzitter en de ondervoorzitter van de algemene kamer als de raad van bestuur van de VRM en zijn voorzitter worden aangesteld door de Vlaamse Regering. Deze wettelijke bepaling uit het Mediadecreet kan nefast zijn voor de de-jure-onafhankelijkheid, aangezien in de literatuur aangehaald wordt dat een benoemingsprocedure via een regering niet ideaal is in relatie tot de de-jure-onafhankelijkheid (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

D3 ontslagvoorwaarden van leden: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer het ontslag van leden onmogelijk is in praktijk.

Artikel 216, § 5 van het Mediadecreet (2009) beschrijft dat de leden van de VRM de mogelijkheid hebben om ontslag te nemen of ontslagen te worden, enkel met toestemming van de Vlaamse Regering. Wanneer er een mogelijkheid is op het ontslag van de leden van een regelgevende instantie, zal volgens Mutu (2018) en Gilardi (2005) de de-jure-onafhankelijkheid niet langer maximaal zijn. In het verleden is een ontslag door de Vlaamse Regering van enkele leden van de VRM al voorgevallen. Zo verklaart de VRM (2008) dat de Vlaamse Regering het ontslag van drie leden heeft aanvaard. Wegens privacyredenen wordt de naam van deze oud-leden niet vermeld.

D4 eventuele herbenoeming van leden: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer de herbenoeming van leden onmogelijk is.

De herbenoeming van de leden van de VRM is mogelijk volgens artikel 216, § 4 van het Mediadecreet (2009). Zo kunnen leden van de algemene kamer van de VRM aangesteld worden voor een hernieuwbare termijn van vijf jaar. Wanneer er een mogelijkheid is tot herbenoeming, zal er volgens Mutu (2018) en Gilardi (2005) een lagere de-jure-onafhankelijkheid ontstaan.

D5 eventuele betrokkenheid van leden in andere overheidsfuncties: een grotere

de-jure-onafhankelijkheid wanneer leden geen rol vervullen in andere overheidsfuncties.

Artikel 216, § 1 van het Mediadecreet (2009) en artikel III.12, § 1 van het Bestuursdecreet (2018) verklaren dat het mandaat van alle leden van de VRM onverenigbaar is met een mandaat in het Europees Parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement of het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. Ook is het mandaat van alle leden van de VRM onverenigbaar met het ambt van minister of staatssecretaris en de hoedanigheid van kabinetslid. De onmogelijkheid voor alle leden van de VRM om andere overheidsfuncties in te vullen, geeft volgens Mutu (2018) en Gilardi (2005) een maximale de-jure-onafhankelijkheid van de VRM.

2.3.2.1.2. Relatie met regering en parlement

De derde factor, *relatie met regering en parlement*, bepaalt in hoeverre de regelgevende instantie onafhankelijk is van de wetgevende macht en de uitvoerende macht (Mutu, 2018). De relatie die een regelgevende instantie heeft met de regering en het parlement, wordt bepaald door vier dimensies, namelijk (D1) het feit of de onafhankelijkheid van de regelgevende instantie in de wet is vastgelegd, (D2) de eventuele formele verplichtingen van de regelgevende instantie ten opzichte van de regering, (D3) de eventuele formele verplichtingen van de regelgevende instantie ten opzichte van het parlement en (D4) het orgaan die beslissingen van de regelgevende instantie nietig kan verklaren. Mutu (2018) en Gilardi (2005) interpreteren die als volgt:

D1 de onafhankelijkheid van de regelgevende instantie is in de wet vastgelegd: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer de onafhankelijkheid van de regelgevende instantie is vastgelegd in de wet.

Artikel 218, § 2 van het Mediadecreet (2009) geeft aan dat de algemene kamer van de VRM haar bevoegdheden volledig autonoom uitoefent. Verder verklaart artikel 223/1 van het Mediadecreet (2009) dat de VRM haar taken onpartijdig, objectief, transparant en op niet-discriminerende wijze dient uit te oefenen. Mutu (2018) en Gilardi (2005) verklaren een maximale aanwezigheid van de de-jure-onafhankelijkheid van regelgevende instanties wanneer de onafhankelijke werking in de wet beschreven staat.

D2 eventuele formele verplichtingen ten opzichte van de regering: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer de regelgevende instantie geen administratieve verplichtingen heeft ten opzichte van de regering.

Artikel 218, § 5 van het Mediadecreet (2009) geeft aan dat de VRM jaarlijks een activiteitenverslag moet voorleggen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Aangezien de VRM een formele verplichting heeft ten opzichte van de Vlaamse Regering over haar jaarlijks activiteitenverslag, kan vervolgens gesteld worden dat er een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid is (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

D3 eventuele formele verplichtingen ten opzichte van het parlement: een grotere

de-jure-onafhankelijkheid wanneer de regelgevende instantie geen administratieve verplichtingen heeft ten opzichte van het parlement.

Zoals bovenvermeld, geeft artikel 218, § 5 van het Mediadecreet (2009) aan dat de VRM jaarlijks een activiteitenverslag moet voorleggen aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Aangezien de VRM een formele verplichting heeft ten opzichte van het Vlaams Parlement, kan vervolgens gesteld worden dat er een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid is (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

- D4 orgaan die beslissingen nietig kan verklaren: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer geen enkel orgaan buiten de rechter de beslissingen van de regelgevende instantie nietig kan verklaren.

Artikel 232 van het Mediadecreet (2009) verklaart dat de Raad van State de bevoegdheid heeft om beslissingen van de VRM te vernietigen. De Raad van State kan volgens de theorie van Mutu (2018) en Gilardi (2005) gezien worden als een gespecialiseerd orgaan die beslissingen van de VRM kan terugroepen, waardoor vervolgens kan worden gesteld dat de VRM op deze dimensie een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid kent (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

2.3.2.1.3. Financiële en organisatorische autonomie

De vierde factor voor de-jure-onafhankelijkheid, *financiële en organisatorische autonomie*, verklaart in welke mate een regelgevende instantie financieel en organisatorisch onafhankelijk is (Mutu, 2018). Die financiële en organisatorische autonomie wordt bepaald door vier dimensies, namelijk (D1) de bron van de begroting, (D2) de controle op de begroting, (D3) de interne organisatie en (D4) het personeelsbeleid. Opnieuw geven Mutu (2018) en Gilardi (2005) een interpretatie voor elke dimensie:

- D1 bron van de begroting: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer inkomsten komen van vergoedingen gehoffen door de regelgevende instantie, in tegenstelling tot inkomsten van de regering.

De financiële ontvangsten van de VRM worden beschreven in artikel 232 van het Mediadecreet (2009). Dat artikel beschrijft dat de VRM haar ontvangsten haalt uit dotaties, inschrijvingsgelden van omroeporganisaties voor hun erkenning, fiscale heffingen en retributies. Ontvangsten van administratieve geldboeten van omroeporganisaties worden doorgestort naar de Vlaamse overheid. Aangezien artikel 232 vermeldt dat de VRM ontvangsten krijgt van de Vlaamse overheid zelf in de vorm van dotaties, kan volgens Mutu (2018) en Gilardi (2005) gesteld worden dat er een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid is.

- D2 controle op de begroting: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer de begroting enkel wordt gecontroleerd door de regelgevende instantie zelf, in tegenstelling tot wanneer ze wordt gecontroleerd door de regering.

Artikel 226 van het Mediadecreet (2009) verklaart dat de raad van bestuur van de VRM de bevoegdheid heeft om de jaarlijkse begroting op te maken, de begrotingskredieten te herverdelen en de uitvoering van de begroting te rapporteren. Toch verklaart artikel III.13 van het Bestuursdecreet (2018) dat elk publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap onder toezicht staat van de Vlaamse Regering. Dat toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris, die zetelt in de raad van bestuur van de VRM. Mutu (2018) en Gilardi (2005) verklaren dat, wanneer een regelgevende instantie samen met de overheid instaat voor de controle van haar begroting, ze een lage de-jure-onafhankelijkheid heeft. Toch kan het eventueel belangrijk zijn om te vermelden dat de raad van bestuur van de VRM en zijn voorzitter worden aangesteld door de Vlaamse Regering (Mediadecreet, 2009). Dat kan eventueel de de-jure-onafhankelijkheid op de controle op de begroting in vraag stellen. Toch kan hier geen definitief besluit op worden gemaakt.

D3 interne organisatie: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer enkel de regelgevende instantie zelf bevoegd is voor haar interne organisatie.

De gedelegeerd bestuurder van de VRM is belast met het dagelijks bestuur van de organisatie volgens artikel 227 van het Mediadecreet (2009). Aangezien de Vlaamse Regering geen inmenging heeft in de interne organisaties van de VRM, kan er in dit geval uitgegaan worden van een maximale de-jure-onafhankelijkheid (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

D4 personeelsbeleid: een grotere de-jure-onafhankelijkheid wanneer enkel de regelgevende instantie zelf bevoegd is voor haar personeelsbeleid.

Artikel 233 van het Mediadecreet (2009) vermeldt dat de gedelegeerd bestuurder de leiding heeft over het personeelsbeleid. Doordat er, voor het personeelsbeleid, geen inmenging is van de Vlaamse Regering, kan er in dit geval opnieuw worden uitgegaan van een maximale de-jure-onafhankelijkheid (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

2.3.2.1.4. Regelgevende vaardigheden

De laatste factor voor de-jure-onafhankelijkheid, *regelgevende vaardigheden*, geeft aan in welke mate enkel de regelgevende instantie zelf bevoegd is voor haar regelgeving (Mutu, 2018). Mutu (2018) en Gilardi (2005) verklaren dat de grootste de-jure-onafhankelijkheid voorkomt wanneer enkel de regelgevende instantie de macht heeft om beslissingen te nemen over haar regelgeving. Meer bepaald, naarmate dat andere actoren zoals het parlement of de regering, mee de bevoegdheid krijgen om de regelgeving van een regelgevende instantie te bepalen en de regelgevende instantie zelf enkel een raadgevende bevoegdheid heeft, zal de de-jure onafhankelijkheid minder sterk aanwezig zijn. Artikel 218, § 2 van het Mediadecreet (2009) geeft aan dat de algemene kamer van de VRM haar bevoegdheden volledig autonoom uitoefent. Toch vermelden artikel 220, § 1 en artikel 220, § 4 van het Mediadecreet (2009) dat de Vlaamse Regering toch enige inmenging heeft in die regelgeving van de VRM. Zo kan de algemene kamer uitspraken doen, zowel ambtshalve, maar ook op verzoek van de Vlaamse Regering. Daarnaast kan de Vlaamse Regering ook zowel de procedures en termijnen voor het indienen, onderzoeken en afhandelen van aanvragen en klachten, als de procedures en termijnen voor het nemen van sancties bepalen. Het Mediadecreet (2009) geeft dus aan dat naast de VRM zelf, ook de Vlaamse Regering in staat is om de regelgeving van de instantie

te bepalen. Mutu (2018) en Gilardi (2005) verklaren dat wanneer zowel een regelgevende instantie als een regering invloed hebben op de regelgeving, er een relatief lage de-jure-onafhankelijkheid aanwezig is, wat dus het geval is bij de VRM.

Bijlage B geeft een overzicht van de factoren voor de de-jure-onafhankelijkheid en de waarborgen van die factoren in het Vlaamse Mediadecreet.

2.3.2.2. Factoren en waarborgen voor de-facto-onafhankelijkheid

In deze sectie wordt de focus verlegd naar de factoren en waarborgen voor de de-facto-onafhankelijkheid.

Maggetti (2012) start zijn onderzoek met het principe van de drie machten in regelgeving, die mogelijk een invloed op elkaar kunnen uitoefenen. Die drie machten zijn: (1) de onafhankelijke regelgevende instantie, (2) de verkozen politici en (3) de gereguleerden, zijnde de individuen of organisaties onderworpen aan de regelgeving. Met het principe van de drie machten in het achterhoofd, beschrijft Maggetti (2012) de de-facto-onafhankelijkheid als volgt: regelgevende instanties hebben een volledige de-facto-onafhankelijkheid wanneer ze autonoom zijn in hun besluitvorming. Meer bepaald zijn regelgevende instanties autonoom in hun besluitvorming wanneer ze (i) hun eigen voorkeuren omzetten in (ii) acties zonder externe druk van politici en de gereguleerden (Maggetti, 2012).

In zijn onderzoek heeft Maggetti (2012) een theoretisch kader opgesteld van de factoren die van invloed zijn op de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties. De de-facto-onafhankelijkheid uit zich in twee componenten: (1) *self-determination* van de voorkeuren van de regelgevende instantie en (2) autonomie in werkelijke acties van de regelgevende instantie.

De eerste component, *self-determination* van de voorkeuren, beschrijft deel (i) van de de-facto-onafhankelijkheid volgens Maggetti (2012), namelijk de eigen voorkeuren van de regelgevende instanties. Concreet verklaart Maggetti (2012) in zijn onderzoek dat de voorkeuren van regelgevende instanties bepaald worden door hun sociale interacties met andere actoren. In verhouding met het principe van de drie machten in regelgeving, zijn die andere actoren de politici en de gereguleerden. Regelgevende instanties die hun eigen voorkeuren endogeen bepalen via een interne voorkeurenvorming, zullen over een hoge de-facto-onafhankelijkheid beschikken. Regelgevende instanties die hun eigen voorkeuren exogeen bepalen via de fundamentele belangen van externe actoren, zijnde politici en de gereguleerden, zullen over een lage de-facto-onafhankelijkheid beschikken. Maggetti (2012) verklaart dat het bepalen van de *self-determination* en dus de voorkeurenvorming enkel werkt door middel van achterhalen van de psychologische *black box* (Maggetti, 2012).

De tweede component, autonomie in werkelijke acties van de regelgevende instantie, beschrijft deel (ii) van de de-facto-onafhankelijkheid volgens Maggetti (2012). Deze component houdt concreet in dat regelgevende instanties de-facto onafhankelijk zouden zijn, mochten ze hun eigen voorkeuren autonoom kunnen omzetten in acties zonder de externe druk van andere actoren. Maggetti (2012) beschrijft hier dat autonomie bij regelgevende instanties voorkomt in zeven vormen: (1) bestuurlijke

autonomie, (2) beleidsautonomie, (3) structurele autonomie, (4) financiële autonomie, (5) wettelijke autonomie, (6) autonomie van interventie en (7) strategische autonomie. Bestuurlijke autonomie ontstaat wanneer regelgevende instanties autonoom zijn in het nemen van beslissingen over hun personeel, financiën en organisatie. Beleidsautonomie heeft betrekking op de mate waarin regelgevende instanties autonome beslissingen kunnen nemen over de procedures van beleidsdoelstellingen en beleidsuitvoeringsinstrumenten. Structurele autonomie heeft betrekking op de mate waarin regelgevende instanties geen invloed ondervinden van de hiërarchische regeringsdruk. Hierbij staan regelgevende instanties autonoom van de regering ten aanzien van onder andere benoemingsprocedures en verantwoordingsplichten. Financiële autonomie ontstaat wanneer de financieringsprocedures van regelgevende instanties autonoom zijn van de overheid. Hierbij kan er bij de financiering van de regelgevende instanties een onderscheid worden gemaakt tussen inkomsten uit overheidsbronnen en interne bronnen. Wettelijke autonomie geeft de mate aan waarin beslissingen van regelgevende instanties niet beperkt kunnen worden door wettelijke bepalingen van de regering. Autonomie van interventie heeft betrekking op de mate waarin regelgevende instanties al dan niet verbonden zijn aan verantwoordingsvoorschriften, prestatiebeoordelingen, effectbeoordelingen of controletaken ten aanzien van externe interveniërende organisaties. Strategische autonomie geeft aan of regelgevende instanties autonoom zijn om eigen doelstellingen te definiëren (Maggetti, 2012).

Maggetti (2012) verklaart wederom in zijn onderzoek, volgens het principe van de drie machten in regelgeving, dat regelgevende instanties andere voorkeuren hebben dan externe actoren, namelijk de politici en de gereguleerden. Het is om die verschillen in voorkeuren dat externe actoren mogelijk het verlangen hebben om de besluitvorming van regelgevende instanties te beïnvloeden, om zo hun eigen voorkeuren naar voren te schuiven. Maggetti (2012) verklaart in zijn onderzoek dat, wanneer externe actoren post-besluitvorming de mogelijkheid hebben om de beslissingen van de regelgevende instantie te manipuleren, de de-facto-onafhankelijkheid van die regelgevende instantie niet langer maximaal is. Toch haalt Maggetti (2012) aan dat het extreem complex is om de druk van externe actoren op de besluitvorming van regelgevende instanties te achterhalen.

In zijn onderzoek heeft Maggetti (2012) het voorkomen van de de-facto-onafhankelijkheid bij regelgevende instanties gecontroleerd aan de hand van hypothesen en statistisch onderzoek. Uit dat onderzoek is gebleken dat de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties hoger ligt in bepaalde gevallen. Ten eerste zal een grotere de-facto-onafhankelijkheid aanwezig zijn wanneer de regelgevende instantie beschikt over een hoge mate van de-jure-onafhankelijkheid en veel vetospelers in de organisatie. Ten tweede zal een grotere de-facto-onafhankelijkheid aanwezig zijn wanneer de regelgevende instantie al voor langere tijd actief is, zelfs wanneer ze niet beschikt over enige vorm van de-jure-onafhankelijkheid. Die bevindingen komen overeen met de bevindingen van Mutu (2018). Zij beschrijft eveneens dat de factoren *ouderdom van de regelgevende instantie* en *aantal vetospelers in de regelgevende instantie* een invloed hebben op de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties (Mutu, 2018).

Zoals bovenvermeld, halen de onderzoeken van onder andere Hanretty and Koop (2013), Maggetti (2012) en Schulz et al. (2014) aan dat de-facto-onafhankelijkheid verwijst naar de mate waarin regelgevende instanties hun dagelijkse regelgevende activiteiten in praktijk onafhankelijk uitvoeren.

Zo beschreef Maggetti (2012) in zijn onderzoek dat de factoren voor de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties zijn: (1) *self-determination* van de voorkeuren van de regelgevende instantie en (2) autonomie in werkelijke acties van de regelgevende instantie. Toch zou het volgens Maggetti (2012) complex zijn om in praktijk het voorkomen van die factoren te achterhalen. Het is om die reden dat vervolgens niet eenduidig verklaard kan worden hoe de de-facto-onafhankelijkheid zich uit in de VRM.

2.3.3. Vergelijking ten opzichte van andere Europese landen

In deze sectie wordt een benchmark gemaakt van de de-jure-onafhankelijkheid van Belgische regulatoren met Europese regulatoren.

Om de de-jure-onafhankelijkheid van regelgevende instanties in verschillende Europese landen te berekenen, heeft Gilardi (2005) onderzoek gedaan naar zeven sectoren van regelgevende instanties. De sectoren zijn telecommunicatie, elektriciteit, financiële markten, competitiemarkten, farmaceutica, voedselveiligheid en milieu. Gilardi (2005) heeft tijdens zijn onderzoek elke factor voor de-jure-onafhankelijkheid opgedeeld in dimensies en vervolgens elk van die dimensies een cijfer van 0 tot 1 toegekend, waarbij 0 staat voor volledige afhankelijkheid en 1 voor volledige onafhankelijkheid. De toegekende cijfers aan elke dimensie dienen in het onderzoek van Gilardi (2005) als een gewicht, waarbij elk van de vijf factoren een even groot gewicht kent van 0,2 op vlak van onafhankelijkheid Gilardi (2005). Een overzicht van die factoren met hun gewichten is af te lezen in Bijlage C.

Zo vond Gilardi (2005) dat er een aanzienlijke variatie bestaat tussen de gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid van regulatoren in verschillende landen. Zo kenden regulatoren in Duitsland, Zwitserland en Luxemburg een eerder lage tot gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid, die in 2005 onder de 0,3 op schaal van 1 lag. Regulatoren in andere landen zoals Ierland, Frankrijk, Zweden of het Verenigd Koninkrijk kenden een hogere de-jure-onafhankelijkheid, met een gemiddeld cijfer van boven de 0,5 op schaal van 1. De de-jure-onafhankelijkheid van de regelgevende instanties in België bedroeg gemiddeld 0,35 op schaal van 1 (Gilardi, 2005).

Ook Mutu (2018) bestudeerde de de-jure-onafhankelijkheid van Europese regelgevende instanties. Meer bepaald werd in dat onderzoek de de-jure-onafhankelijkheid van verschillende Europese audiovisuele mediaregulatoren berekend. Net zoals Gilardi (2005) in zijn onderzoek aanhaalde, beschrijft Mutu (2018) dat de de-jure-onafhankelijkheid van regelgevende instanties verklaard kan worden door vijf factoren. Naar analogie met Gilardi (2005), deelde Mutu (2018) de vijf factoren voor de-jure-onafhankelijkheid in in dimensies, waarbij 0 staat voor een volledige de-jure-afhankelijkheid en 1 voor een volledige de-jure-onafhankelijkheid. Opnieuw kreeg elk van de vijf factoren een even groot gewicht van 0,2 op vlak van onafhankelijkheid (Mutu, 2018). Een overzicht van die factoren, dimensies en gewichten kan opnieuw teruggevonden worden in Bijlage C.

Vervolgens berekende Mutu (2018) aan de hand van de dimensies met hun gewichten een overkoepelende index die de de-jure-onafhankelijkheid van Europese audiovisuele mediaregulatoren moet voorstellen. Een index met het cijfer 0 geeft aan dat het land een volledige de-jure-afhankelijkheid kent, een index met het cijfer 1 geeft aan dat het land een volledige de-jure-

onafhankelijkheid kent (Mutu, 2018). In onderstaande figuur 3 wordt die index over de verschillende Europese landen weergegeven. Mutu (2018) verklaart in de methodologische sectie van haar onderzoek dat de index voor de de-jure-onafhankelijkheid van elk Europees land bepaald is aan de hand van het aantal audiovisuele mediaregulatoren. Zo heeft een land als Bulgarije slechts één audiovisuele mediaregulator, waarbij de index van Bulgarije enkel de de-jure-onafhankelijkheid van die ene mediaregulator weerspiegelt. België heeft samen drie audiovisuele mediaregulatoren. Dit betekent dat de index van België de gezamenlijke de-jure-onafhankelijkheid van die drie mediaregulatoren weerspiegelt. De audiovisuele mediaregulatoren in België kenden in 2018 een de-jure-onafhankelijkheid van 0,5911 op schaal van 1, waarmee ze op plaats 32 van de 43 eindigden. Landen met audiovisuele mediaregulatoren die een zeer hoge de-jure-onafhankelijkheid kenden in 2018, zijn onder andere de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Montenegro, Duitsland en Spanje. De audiovisuele mediaregulatoren van die landen hadden een de-jure-onafhankelijkheid van 0,889 of hoger. Noorwegen en Luxemburg waren de landen die beschikten over audiovisuele mediaregulatoren met een eerder lage de-jure-onafhankelijkheid, met een cijfer lager dan 0,4 in 2018. De verschillen tussen Europese landen in 2018 zijn voornamelijk te verklaren door de factoren *relatie met regering en parlement* en *financiële en organisatorische autonomie* (Mutu, 2018).

Table 3. The overall independence index value.

	Abbreviations	Country	Overall independence index (low to high)		Abbreviations	Country	Overall independence index (low to high)
1	LU	Luxembourg	0.3620	23	CZ	Czech Republic	0.7332
2	NO	Norway	0.3750	24	MT	Malta	0.7493
3	CH	Switzerland	0.4040	25	HR	Croatia	0.7508
4	UA	Ukraine	0.4456	26		Albania	0.7510
5	DK	Denmark	0.4487	27	FR	France	0.7570
6	LI	Liechtenstein	0.5643	28	RO	Romania	0.7645
7	SE	Sweden	0.5718	29	AM	Armenia	0.7806
8	AZ	Azerbaijan	0.5813	30	AT	Austria	0.7817
9	KV	Kosovo	0.5861	31	BA	Bosnia-Herzegovina	0.7875
10	MD	Moldova	0.5863	32	LV	Latvia	0.8045
11	BE	Belgium	0.5911	33	IE	Ireland	0.8251
12	CY	Cyprus	0.5977	34	RS	Serbia	0.8313
13	PL	Poland	0.6062	35	GE	Georgia	0.8483
14	SK	Slovakia	0.6807	36	PT	Portugal	0.8597
15	IS	Iceland	0.6820	37	IT	Italy	0.8815
16	BG	Bulgaria	0.6862	38	LT	Lithuania	0.8832
17	FI	Finland	0.6879	39	HU	Hungary	0.8863
18	UK	UK	0.7048	40	ES	Spain	0.8897
19	GE	Greece	0.7072	41	DE	Germany	0.8980
20	NL	Netherlands	0.7178	42	ME	Montenegro	0.9015
21	TK	Turkey	0.7197	43	MK	the Former Yugoslav Republic of Macedonia	0.9315
22	SL	Slovenia	0.7215				

Figuur 3: De de-jure-onafhankelijkheid binnen Europese landen (Mutu, 2018).

Bovenstaande cijfers stellen ons niet in staat om een vergelijking te maken met de de-jure-onafhankelijkheid berekend door Gilardi in 2005, aangezien in zijn onderzoek de de-jure-onafhankelijkheid van de overkoepelende regelgevende instanties uit zeven sectoren per land is berekend. Mutu (2018) heeft zich in haar onderzoek specifiek toegewezen op de de-jure-onafhankelijkheid van audiovisuele mediaregulatoren (Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

2.3.4. Conclusie

In dit derde hoofdstuk werd onderzocht welke factoren de de-jure-onafhankelijkheid en de-facto-onafhankelijkheid van de regelgevende instanties kunnen beïnvloeden en hoe die factoren tot uiting komen in het Vlaamse Mediadecreet. Voor de de-jure-onafhankelijkheid komen er vijf factoren naar voren. Die waren: (1) *status van het hoofd van de regelgevende instantie*, (2) *status van de leden van de raad van bestuur*, (3) *relatie met regering en parlement*, (4) *financiële en organisatorische autonomie* en (5) *regelgevende vaardigheden* (Badran, 2017; Gilardi, 2005; Mutu, 2018).

Bovenvermelde factoren zitten vervolgens allemaal vervat in het Vlaamse Mediadecreet van 2009. Voor de eerste en tweede factor, *status van het hoofd van de regelgevende instantie* en *status van de leden van de raad van bestuur*, scoort de VRM een hoge de-jure-onafhankelijkheid op slechts één dimensie. Voor de overige vier dimensies binnen deze factoren scoort de VRM op twee dimensies gemiddeld en op twee dimensies laag. Voor de derde factor, *relatie met regering en parlement*, heeft de VRM opnieuw op slechts één dimensie een hoge de-jure-onafhankelijkheid. Op de overige drie dimensies binnen deze factor kent de VRM een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid. Voor de vierde factor, *financiële en organisatorische autonomie*, scoort de VRM beter. Hier heeft ze op twee van de vier dimensies een hoge de-jure-onafhankelijkheid, bij één dimensie een gemiddelde en bij één dimensie een lage de-jure-onafhankelijkheid. De VRM kent voor de laatste factor eerder een lage de-jure-onafhankelijkheid, omdat ze, door de inmenging van de Vlaamse Regering in haar reguleringsbeleid, gemiddeld scoort op de de-jure-onafhankelijkheid (Gilardi, 2005; Mediadecreet, 2009; Mutu, 2018).

Voor de de-facto-onafhankelijkheid brengt de literatuur meerdere factoren naar voren. Maggetti (2012) verklaart dat de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties tot uiting komt door twee componenten: (1) *self-determination* van de voorkeuren van de regelgevende instantie en (2) autonomie in werkelijke acties van de regelgevende instantie. Mutu (2018) geeft aan dat de de-facto-onafhankelijkheid van regelgevende instanties afhankelijk is van de mate van vetospelers in en de ouderdom van de regelgevende instantie.

Als laatste werd in dit derde hoofdstuk gerapporteerd over de de-jure-onafhankelijkheid van Belgische regulatoren in vergelijking met regulatoren uit andere Europese landen. Mutu (2018) deed onderzoek naar de de-jure-onafhankelijkheid van Europese audiovisuele mediaregulatoren. Uit dat onderzoek bleek dat de audiovisuele mediaregulatoren in België in 2018 op plaats 32 van de 43 eindigden, met een gemiddelde score van 0,5911 op 1 (Mutu, 2018).

2.4. Discrepancies in de besluiten van beslissingsnemers en regulatoren

De literatuur haalt frequent aan dat individuen die beslissingen moeten nemen, verwacht worden om rationele economische beslissingen te nemen. Toch hebben inzichten vanuit de gedragseconomie aangetoond dat individuen niet altijd rationele beslissingen nemen en zich laten leiden door psychologische cognities (Dror, 2020; Dudley & Xie, 2020; Ogaki & Tanaka, 2017). Het is op basis van die inzichten uit de gedragseconomie dat vervolgens in dit vierde hoofdstuk van de

literatuurstudie een antwoord wordt gegeven op hoe gedragseconomische inzichten discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers, en bij uitbreiding toezichthouders van regelgeving, kunnen verklaren.

2.4.1. Theoretische achtergrond

Voordat wordt beschreven welke gedragseconomische inzichten discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers kunnen verklaren, wordt eerst dieper ingegaan op wat de gedragseconomie concreet inhoudt en hoe dit begrip zich verhoudt ten opzichte van het begrip *cognitieve bias*.

2.4.1.1. Gedragseconomie

Inzichten uit de traditionele economie stellen een individu voor als een *homo economicus*, een egoïstische maximalisator van zijn eigen persoonlijk nut die enkel rationele beslissingen neemt. Echter, de wetenschap ontdekte reeds dat de mens niet volledig egoïstisch en rationeel is zoals in de traditionele economie werd geschreven (Dudley & Xie, 2020; Mullainathan & Thaler, 2000; Ogaki & Tanaka, 2017). Door deze ontdekking hebben psychologen Daniel Kahneman en Amos Tversky voor het eerst in de literatuur begrip gegeven aan *de gedragseconomie*. De gedragseconomie is een relatief jonge economische school, die wordt gedefinieerd als "de studie van de economie die niet uitgaat van de rationele en egoïstische economische mens" (Laibson & List, 2015; Ogaki & Tanaka, 2017).

De gedragseconomie maakt gebruik van theorieën en resultaten uit onder andere de psychologie, sociologie, antropologie en neurologie. Meer bepaald maakt de gedragseconomie gebruik van empirische studies en experimenten om de inconsistenties en discrepanties tussen de beslissingen van de *homo economicus* en de beslissingen van de irrationele mens aan te tonen. Het doel van de gedragseconomie is om een dieper inzicht te krijgen in het menselijk gedrag en zijn interacties, om vervolgens te begrijpen hoe individuen zich in groepen gedragen (Ogaki & Tanaka, 2017).

2.4.1.2. Cognitieve bias binnen de gedragseconomie

In de literatuur wordt het begrip cognitieve bias omschreven als "de systematische selectiviteit in informatieverwerking, die bepaalde informatie verkiest boven andere informatie" (MacLeod & Mathews, 2012).

Onderzoek toont aan dat menselijke cognities vertekend zijn, omdat ze worden uitgevoerd op basis van heuristieken. Heuristieken zijn intuïtieve oplossingsstrategieën die individuen ontwikkelen met als doel problemen aan te pakken of beslissingen te nemen. Aangezien heuristieken hun basis vinden in de intuïtie, zullen ze in veel gevallen ook fouten en vertekeningen veroorzaken. Die vertekeningen worden in de gedragseconomie ook wel *cognitieve bias* genoemd (Brybaert, 2018; Haselton et al., 2015).

Een theorie die verklaring geeft voor het voorkomen van cognitieve bias, is de *dual process theory* van Daniel Kahneman. Deze theorie stelt dat twee verschillende processen bestaan om cognitieve taken uit te voeren. Het eerste proces (Type I) beschrijft dat individuen cognitieve taken snel,

automatisch en onbewust uitvoeren. In Type I spelen irrationaliteit, heuristiek en intuïtie een rol. Het tweede proces (Type II) beschrijft dat individuen cognitieve taken langzaam, gecontroleerd en bewust uitvoeren, waarbij rationaliteit en gecontroleerde analyses een rol spelen (Frankish, 2010).

2.4.1.3. *Cognitieve bias tijdens de besluitvorming*

Dror (2020) verklaart dat beslissingsnemers worden verwacht om onpartijdige conclusies te trekken op basis van waarnemingen en gegevens. Vaak wordt verondersteld dat beslissingsnemers zich enkel toeleggen op rationele gegevens en methodes, alsof hun beslissingen los zouden staan van menselijke cognities (Dror, 2020). Toch zijn de beslissingen van individuen gebaseerd op irrationaliteit, wat ervoor kan zorgen dat discrepanties in beslissingen ontstaan (Cooper & Kovacic, 2012).

Het voorkomen van cognitieve bias wordt doorgaans toegeschreven aan Type I van de *dual process theory*, aangezien ze bestaat uit irrationele cognitieve processen. Zo verklaart onderzoek dat besluitvorming en oordeelsvorming menigvuldig gebaseerd zijn op heuristieken die, zoals bovenvermeld, zich plaatsen in Type I van cognitieve processen. Die heuristieken zouden vervolgens leiden tot cognitieve bias, die vooringenomenheid en vertekeningen creëren (Frankish, 2010). Het onderzoek van Angner and Loewenstein (2007) beschrijft dezelfde bevindingen. Zo verklaart dit onderzoek dat, tijdens de besluitvorming, individuen zich baseren op heuristische principes, die leiden tot cognitieve bias en vertekeningen in de besluitvorming (Angner & Loewenstein, 2007).

2.4.2. *Vormen van cognitieve vertekeningen*

In deze sectie wordt een overzicht gegeven van de meest besproken vormen van cognitieve bias, waarvan een overzicht volgt in tabel 1.

2.4.2.1. *Confirmation bias*

De eerste soort van cognitieve vertekening, *confirmation bias*, is de meest besproken en onderzochte in de literatuur rond openbare administratie en bestuur. In de literatuur wordt *confirmation bias* omschreven als "de neiging om bewijs te zoeken of te interpreteren op een manier die bestaande overtuigingen ondersteunt" (Battaglio Jr, Belardinelli, Bellé, & Cantarelli, 2019; Chira, Adams, & Thornton, 2008; Dudley & Xie, 2020).

Onderzoek toont aan dat individuen, en in het bijzonder beslissingsnemers, de neiging hebben om zich irrationeel vast te houden aan hun oorspronkelijke overtuigingen. Bijgevolg zullen beslissingsnemers ten onrechte beschikbare gegevens interpreteren op een manier die hun oorspronkelijke overtuigingen ondersteunen (Cooper & Kovacic, 2012; Dudley & Xie, 2020). Praktisch zal *confirmation bias* ervoor zorgen dat beslissingsnemers, en in het bijzonder toezichhouders zoals de VRM (1) informatie zullen omarmen die hun vooringenomen overtuigingen bevestigt en (2) informatie verkeerd zullen interpreteren of zelfs negeren die hun vooringenomen overtuigingen tegenspreekt. Het principe van *confirmation bias* wordt versterkt wanneer individuen beslissingen nemen met gelijkgestemde collega's met dezelfde oorspronkelijke overtuigingen, waardoor groepsdenken en *close-mindedness* kan ontstaan (Dudley & Xie, 2020).

2.4.2.2. *Status quo bias en omission bias*

Status quo bias is een tweede soort van veelbesproken cognitieve bias die leidt tot discrepanties en inconsistenties in de beslissingen van individuen en beslissingsnemers. Cooper and Kovacic (2012) beschrijven dat *status quo bias* ervoor zorgt dat individuen de neiging hebben om zich aan de *status quo* te binden in plaats van te opteren voor nieuwe alternatieven. *Status quo bias* komt frequent samen voor met *omission bias*, die bepaald wordt door de *cost of regret* (Cooper & Kovacic, 2012; Zamir & Ritov, 2012).

Zamir and Ritov (2012) beschrijven dat *omission bias* afhankelijk is van de *cost of regret*, die ervoor zorgt dat individuen de neiging hebben om actief bij de *status quo* te blijven. Zo hebben individuen een grotere morele verantwoordelijkheid voor schadelijke uitkomsten die ze zelf actief teweeg hebben gebracht dan schadelijke uitkomsten die ze passief teweeg hebben gebracht, met name door niets te doen. Praktisch: individuen hebben meer spijt (*cost of regret*) van hun actieve acties die leiden tot een resultaat met meer schade dan voorheen, dan passieve acties die leiden tot een resultaat met evenveel schade door niets te doen. *Omission bias* kan bijgevolg omschreven worden als "de neiging om passieve schade te veroorzaken door niets te doen in plaats van actieve schade te veroorzaken door iets te doen" (Zamir & Ritov, 2012). *Omission bias* is op die manier, net zoals *status quo bias*, een cognitieve bias die beslissingsnemers terughoudend maakt en hen de neiging geeft om de *status quo* aan te houden (Cooper & Kovacic, 2012; Hirshleifer, 2008).

2.4.2.3. *Availability bias*

Een derde veelbesproken cognitieve vertekening bij het nemen van beslissingen is *availability bias*. In de literatuur wordt *availability bias* omschreven als de vooringenomenheid om beschikbare informatie van recente en bijzonder opvallende gebeurtenissen te gebruiken bij het vormen van een oordeel. Individuen zullen door die bijzonder opvallende gebeurtenissen vervolgens mentaal overreageren en de waarschijnlijkheid dat die gebeurtenissen zich opnieuw voordoen, overwaarderden. Zo beschrijven Cooper and Kovacic (2012) *availability bias* met het volgende voorbeeld: een individu dat onlangs het huis van zijn buurman zag afbranden, zal mentaal overreageren en de kans dat zijn eigen huis in de toekomst zal afbranden, overwaarderden (Battaglio Jr et al., 2019; Cooper & Kovacic, 2012).

Onderzoek verklaart dat *availability bias* beperkt voorkomt bij regulatoren en toezichthouders van regelgeving, zoals de VRM. Zo beschikken ze over een bepaalde vorm van deskundigheid, waarbij ze eenvoudiger toegang hebben tot relevante en nauwkeurige informatie. Verder nemen regulatoren en toezichthouders van de regelgeving ook vaker beslissingen in groep, waardoor ze minder geneigd zijn om individuele overtuigingen te laten doorwegen op hun beslissingen (Dudley & Xie, 2020).

2.4.2.4. *Overconfidence bias*

Een vierde veelbesproken cognitieve vertekening die discrepanties en inconsistenties doet ontstaan tijdens het nemen van beslissingen, is *overconfidence bias*. De literatuur beschrijft *overconfidence bias* als de neiging om eigen kwaliteiten, kennis en vaardigheden te overwaarderden, hoger dan dat ze in werkelijkheid zijn (Battaglio Jr et al., 2019; Chira et al., 2008; Dudley & Xie, 2020; Hirshleifer,

2008; Paluch, 2012). *Overconfidence bias* zorgt ervoor dat individuen een overwaardering maken van de nauwkeurigheid van hun kennis, waardoor ze overoptimistisch worden over de uitkomsten van de beslissingen ten gevolge van *overconfidence bias* (Paluch, 2012).

Dudley and Xie (2020) geven aan dat deskundigen gevoelig zijn voor *overconfidence bias* met betrekking tot het nemen van beslissingen. Zo kunnen ze overmoedig zijn voor hun eigen kennis, waardoor ze vaker impulsieve beslissingen nemen en een beleid opstellen met buitensporig actieve strategieën, aangezien ze een overmaat aan vertrouwen hebben in hun eigen capaciteiten (Chira et al., 2008; Dudley & Xie, 2020; Hirshleifer, 2008).

2.4.2.5. *Anchoring bias*

De literatuur beschrijft nog een vijfde soort cognitieve vertekening, *anchoring bias* genaamd. *Anchoring bias* wordt omschreven als de "neiging om beslissingen te nemen die uitgaan van initiële uitgangspunten (*anchors*) zonder achteraf voldoende aanpassingen door te voeren" (Paluch, 2012). Praktisch zullen bij *anchoring bias* individuen tijdens het nemen van beslissingen te veel vertrouwen op aanvankelijke uitgangspunten en zullen ze achteraf onvoldoende aanpassingen maken in hun uitgangspunten. Bijgevolg zullen de beslissingen die leiden aan *anchoring bias* een vertekend beeld geven door systematische fouten (Battaglio Jr et al., 2019; Furnham & Boo, 2011).

2.4.2.6. *Ingroup bias*

Zowel de VRM als de Vlaamse openbare omroeporganisatie (VRT) zijn opgericht door de Vlaamse Regering (Mediadecreet, 2009; Parlement, 1997, 2005). Zo kan het mogelijk zijn dat de VRM haar beslissingen laat beïnvloeden door *ingroup bias*, aangezien zowel zij als de VRT deel uitmaken van de Vlaamse Regering.

Ingroup bias wordt omschreven als "de neiging om de groep waartoe een individu behoort (de *ingroup*) als superieur te beschouwen" (Aberson et al., 2000; Brysbaert, 2018). Zo zullen individuen die zich sterk identificeren met de *ingroup* een hogere mate van *ingroup bias* vertonen (Castano et al., 2002). Op die manier zou een beslissingsnemer, in dit geval de VRM, mogelijk individuen of omroeporganisaties, van de *ingroup* positief evalueren, en individuen van de *outgroup* negatief evalueren. Toch is voor deze laatste verklaring over de VRM geen wetenschappelijk bewijs en eerder een verwachting die ik zelf maak over de beslissingsprocedure van de VRM.

cognitieve bias	uitleg	onderzoek
confirmation bias	De neiging om bewijs te zoeken of te interpreteren op een manier die bestaande overtuigingen ondersteunt.	Battaglio Jr et al. (2019) Dudley and Xie (2020) Chira et al. (2008) Cooper and Kovacic (2012)
status quo bias	De neiging om zich aan de <i>status quo</i> te binden in plaats van te opteren voor nieuwe alternatieven.	Cooper and Kovacic (2012) Zamir and Ritov (2012) Hirshleifer (2008)
omission bias	De neiging om passieve schade te veroorzaken door niets te doen in plaats van actieve schade te veroorzaken door iets te doen.	Cooper and Kovacic (2012) Zamir and Ritov (2012) Hirshleifer (2008)
availability bias	De neiging om beschikbare informatie van recente en bijzonder opvallende gebeurtenissen te gebruiken bij het vormen van een oordeel over andere gebeurtenissen.	Cooper and Kovacic (2012) Battaglio Jr et al. (2019)
overconfidence bias	De neiging om eigen kwaliteiten, kennis en vaardigheden te overwaarden, hoger dan dat ze in werkelijkheid zijn.	Battaglio Jr et al. (2019) Dudley and Xie (2020) Chira et al. (2008) Hirshleifer (2008) Paluch (2012)
anchoring bias	De neiging om beslissingen te nemen die uitgaan van initiële uitgangspunten (<i>anchors</i>) zonder achteraf voldoende aanpassingen door te voeren.	Paluch (2012) Battaglio Jr et al. (2019) Furnham and Boo (2011)
ingroup bias	De neiging om individuen uit de eigen groep (ingroup) als superieur te beschouwen en positief te evalueren.	Brybaert (2018) Aberson et al. (2000) Castano et al. (2002)

Tabel 1: Overzicht van de vormen van cognitieve bias.

2.4.3. Conclusie

In dit vierde hoofdstuk van de literatuurstudie werd een antwoord gegeven op de vraag hoe gedragseconomische inzichten discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers, en in het bijzonder toezichthouders van regelgeving, kunnen verklaren.

Ten eerste werd doorheen dit hoofdstuk het begrip *gedragseconomie* uiteengezet. Zo wordt in de literatuur de gedragseconomie omschreven als “de studie van de economie die niet uitgaat van de rationele en egoïstische economische mens” (Ogaki & Tanaka, 2017). Meer bepaald rust de gedragseconomie niet langer op het uitgangspunt dat individuen rationele actoren zijn die zich gedragen als de *homo economicus* (Dudley & Xie, 2020; Ogaki & Tanaka, 2017). Ze nemen beslissingen op basis van irrationaliteit, wat kan leiden tot discrepanties in de beslissingen (Cooper & Kovacic, 2012).

Menselijke cognities worden gemaakt op basis van heuristieken die zijn gebaseerd op intuïtie, die op hun beurt leiden tot vertekeningen. Die vertekeningen worden in de gedragseconomie ook cognitieve bias genoemd (Brysbaert, 2018; Haselton et al., 2015). De *dual process theory* geeft een verklaring voor die cognitieve bias. In deze theorie wordt beschreven dat besluitvorming en oordeelsvorming gebaseerd zijn op irrationaliteit, heuristieken en intuïtie, waardoor het nemen van beslissingen vaak is beïnvloed door vertekeningen of cognitieve bias (Frankish, 2010).

Cognitieve bias komt in de literatuur voor in meerdere vormen. In deze thesis focust voornamelijk op de meest besproken cognitieve bias: (1) *confirmation bias*, (2) *status quo bias* en *omission bias*, (3) *availability bias*, (4) *overconfidence bias*, (5) *anchoring bias* en (6) *ingroup bias* (Aberson et al., 2000; Battaglio Jr et al., 2019; Brysbaert, 2018; Castano et al., 2002; Chira et al., 2008; Cooper & Kovacic, 2012; Dudley & Xie, 2020; Furnham & Boo, 2011; Hirshleifer, 2008; Ogaki & Tanaka, 2017; Paluch, 2012; Zamir & Ritov, 2012).

3. Empirisch onderzoek

In het komende deel wordt geanalyseerd in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM).

3.1. Methodologie empirisch onderzoek

In deze methodologische sectie worden eerst de hypothesen omschreven, vervolgens de methode van de dataverzameling, om af te sluiten met de methode voor de data-analyse.

3.1.1. Hypothesen

In de literatuur werd de de-jure-onafhankelijkheid van de Europese regulator en audiovisuele mediaregulatoren achterhaald. Het onderzoek van Mutu (2018) liet uitblijken dat de Belgische audiovisuele mediaregulatoren in 2018 een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid kenden van 0,5911 op schaal van 1, waarbij 1 staat voor een volledige de-jure-onafhankelijkheid. Ook wanneer in de literatuurstudie zelf een analyse is gemaakt van de de-jure-onafhankelijkheid van de VRM, blijkt dat de Vlaamse audiovisuele mediaregulator eerder een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid heeft. Zo zitten er bepaalde waarborgen in het Vlaamse Mediadecreet vervat die een lage de-jure-onafhankelijkheid van de VRM aangeven, en anderen die een hoge de-jure-onafhankelijkheid aangeven (Gilardi, 2005; Mediadecreet, 2009; Mutu, 2018).

Verder liet de literatuur uitblijken dat besluitvormers, en bij uitbreiding de toezichthouders van regelgeving, discrepante beslissingen kunnen nemen door het voorkomen van cognitieve bias (Brysbaert, 2018; Frankish, 2010; Haselton et al., 2015). Zo is *ingroup bias*, de neiging om individuen uit de eigen groep (*ingroup*) als superieur te beschouwen en positief te evalueren, een vorm van cognitieve bias. Aangezien zowel de Vlaamse openbare omroeporganisatie (VRT) als de VRM zijn opgericht door de Vlaamse overheid, zou het mogelijk kunnen dat de VRM discrepante beslissingen neemt op basis van *ingroup bias* en dus de VRT bevoordeelt (Aberson et al., 2000; Brysbaert, 2018; Castano et al., 2002; Mediadecreet, 2009; Parlement, 1997, 2005).

Uit bovenstaande bevindingen uit de literatuur ontstaat vervolgens de verwachting dat de kans op het vaststellen en sanctioneren van een inbreuk op het Mediadecreet groter is bij particuliere omroeporganisaties dan bij de openbare omroeporganisatie. Zo kunnen volgende hypothesen worden opgesteld:

H1: "*Particuliere omroeporganisaties hebben meer kans dan de openbare omroeporganisatie op een vaststelling van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM.*"

H2: "Particuliere omroeporganisaties hebben meer kans dan de openbare omroeporganisatie op een oplegging van een zware sanctie³ bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM."

H3: "Particuliere omroeporganisaties zullen een hogere geldboete krijgen opgelegd dan de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM."

3.1.2. Data

3.1.2.1. Dataverzameling

Dit empirisch onderzoek is uitgevoerd aan de hand van een observationele data-analyse, waarbij gebruik is gemaakt van secundaire data die openbaar ter beschikking zijn op de website van de VRM. Tijdens de dataverzameling zijn twee stappen uitgevoerd.

In de eerste stap werd een lijst opgesteld van de behandelde zaken van de algemene kamer van de VRM van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023. In die lijst werden enkel de zaken opgenomen die (1) betrekking hadden op radio- en televisieomroeporganisaties en die (2) door de algemene kamer van de VRM werden beoordeeld of ze al dan niet een inbreuk hebben begaan op het Vlaamse Mediadecreet. Voor de periode van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023 kwamen er in totaal 296 zaken voor die aan bovenvermelde populatiekenmerken voldeden. Al deze 296 zaken zijn vervolgens opgenomen in de steekproef, waardoor bijgevolg de steekproef een grootte heeft van 296 behandelde zaken door de algemene kamer van de VRM.

In de tweede stap werd vervolgens de steekproef van 296 zaken gedetailleerd bekeken, waarbij voor elke behandelde zaak gedetailleerde informatie is verzameld. Hierdoor is voor elke zaak volgende informatie verzameld: (1) privaatrechtelijk karakter van de overtredende omroeporganisatie (particulier of openbaar), (2) jaar van beslissing, (3) omroepkarakter van de omroeporganisatie (radio of televisie), (4) aantal leden in de algemene kamer, (5) voorzitter van de algemene kamer, (6) soort inbreuk, (7) aantal inbreuken, (8) aantal soortgelijke inbreuken in het verleden, (9) al dan niet aanpassingen doorgevoerd door de overtredende partij, (10) graad van inbreuk en (11) de beslissing van de algemene kamer van de VRM.

3.1.2.2. Beschrijving van de variabelen

De onafhankelijke interessevariabele waarop gefocust zal worden in deze thesis, is het privaatrechtelijk karakter van een omroeporganisatie, die ofwel *openbaar* ofwel *particulier* kan zijn. De impact van deze interessevariabele zal worden geschat in drie regressievergelijkingen, waarbij in elke regressievergelijking de afhankelijke uitkomstvariabele een andere betekenis aanneemt.

³ Zware sancties worden omschreven als: (1) het krijgen van een geldboete van meer dan 5.000 EUR of (2) de schorsing of intrekking van de zenderkenning. Sancties zoals het krijgen van een geldboete van 5.000 EUR of minder, het krijgen van een waarschuwing en het ontvangen van een ingebrekestelling behoren in dit onderzoek niet tot een zware sanctie.

In de eerste regressievergelijking zal geschat worden in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. Deze schatting zal worden uitgevoerd met de binaire variabele *INBREUK* als afhankelijke uitkomstvariabele.

In de tweede regressievergelijking zal geschat worden in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact uitoefent op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Zware sancties worden omschreven als: (1) het krijgen van een geldboete van meer dan 5.000 EUR of (2) de schorsing of intrekking van de zenderkenning, aangezien deze sancties grotere gevolgen met zich meebrengen dan de sancties die niet behoren tot een zware sanctie, zijnde het krijgen van een van geldboete van 5.000 EUR of minder, het ontvangen van een waarschuwing en het ontvangen van een ingebrekestelling. Deze schatting zal worden uitgevoerd met de binaire variabele *SANCTIE* als afhankelijke uitkomstvariabele.

In de derde regressievergelijking wordt geschat in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact uitoefent op hoogte van de geldboete die de algemene kamer van de VRM oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Deze schatting zal worden uitgevoerd met de afhankelijke uitkomstvariabele *GELDBOETE*, die continu van aard is.

Een overzicht van de volledige beschrijving van de uitkomstvariabelen, de interessevariabele en de onafhankelijke controlevariabelen volgt in onderstaande tabel 2.

Tabel 2: Beschrijving van de variabelen en samenvattende statistieken.

Variabele	Beschrijving	Obs.	Min.	Max.	Gemiddelde	Std. Afwijking
Afhankelijke variabelen						
<i>INBREUK</i>	Dummy variabele. 1 = inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet 0 = geen inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet	296	0	1	0.9155	0.2785
<i>SANCTIE</i>	Dummy variabele. 1 = zware sanctie ⁴ opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet 0 = geen zware sanctie opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet	296	0	1	0.5777	0.4948
<i>GELDBOETE</i>	Continue variabele. Grootte van de geldboete bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.	296	0	25 000	2396.959	4285.809
Interessevariabele						
<i>PARTICULIER</i>	Dummy variabele. 1 = particuliere omroeporganisatie 0 = openbare omroeporganisatie	296	0	1	0.8953	0.3067

⁴ Zware sancties worden omschreven als: (1) het krijgen van een geldboete van meer dan 5.000 EUR of (2) de schorsing of intrekking van de zenderkenning. Sancties zoals het krijgen van een geldboete van 5.000 EUR of minder, het krijgen van een waarschuwing en het ontvangen van een ingebrekestelling behoren niet tot een zware sanctie.

Controlevariabelen						
Kenmerken van de omroeporganisatie						
<i>TELEVISIEOMROEP</i>	Dummy variabele. 1 = televisieomroeporganisatie 0 = radio-omroeporganisatie	296	0	1	0.7128	0.4532
Kenmerken van de inbreuk						
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>	Dummy variabele. 1 = inbreuk op bepalingen in het Mediadecreet met betrekking tot reclame	296	0	1	0.2736	0.4466
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>	Dummy variabele. 1 = inbreuk op bepalingen in het Mediadecreet met betrekking tot sponsoring	296	0	1	0.2095	0.4076
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>	Dummy variabele. 1 = inbreuk op bepalingen in het Mediadecreet met betrekking tot <i>product placement</i>	296	0	1	0.2061	0.4052
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>	Dummy variabele. 1 = inbreuk op bepalingen in het Mediadecreet met betrekking tot de zendvergunning en zenderkenning	296	0	1	0.2331	0.4235
<i>INBREUK_REST</i>	Dummy variabele. 1 = inbreuk op bepalingen in het Mediadecreet behorende tot de restcategorie	296	0	1	0.1520	0.3597
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>	Totaal aantal inbreuken gemaakt door de omroeporganisatie in de beslissing.	296	1	4	1.2721	0.5671
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>	Totaal aantal soortgelijke inbreuken gemaakt in het verleden.	296	0	7	0.6486	1.1342

<i>BEPERKT</i>	Dummy variabele. 1 = graad van de inbreuk is beperkt	296	0	1	0.0777	0.2682
<i>ERNSTIG</i>	Dummy variabele. 1 = graad van de inbreuk is ernstig	296	0	1	0.25	0.4337
<i>ZEER_ERNSTIG</i>	Dummy variabele. 1 = graad van de inbreuk is zeer ernstig	296	0	1	0.03378	0.181
<i>ONBEPAALD</i>	Dummy variabele. 1 = graad van de inbreuk is onbepaald	296	0	1	0.6351	0.4822
Kenmerken van de VRM						
<i>KAMERLEDEN</i>	Aantal leden van de algemene kamer van de VRM tijdens het nemen van de beslissing.	296	3	5	4.6858	0.5329
<i>KAMERVOORZITTER</i>	Dummy variabele. 1 = Carlo Adams als kamervoorzitter 0 = Peter Sourbron als kamervoorzitter	296	0	1	0.4155	0.4936
Andere kenmerken						
<i>AANPASSINGEN</i>	1 = aanpassingen doorgevoerd door de omroeporganisatie	296	0	1	0.2196	0.4147

3.1.3. Regressieanalyse

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden en de vooropgestelde hypothesen testen, wordt een *Linear Probability Model* geschat. Tijdens het empirisch onderzoek zullen drie verschillende regressies worden uitgevoerd die drie verschillende vraagstukken zullen oplossen.

3.1.3.1. Regressiemodel 1: inbreuk

De eerste regressieanalyse zal een antwoord geven op de vierde deelvraag van dit onderzoek: "In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet?". Binnen dit vraagstuk ziet de regressievergelijking er als volgt uit:

$$INBREUK_i = \beta_0 + \beta_1 PARTICULIER_i + \beta_2 X_i + \gamma_t + \varepsilon_i$$

Met bovenstaande regressievergelijking zal de regressiecoëfficiënt β_1 schatten in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties (interessevariabele) een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet (afhankelijke variabele). i beschrijft elke observatie uit de dataset, in dit geval dus elke behandelde zaak door de algemene kamer van de VRM. De vector X_i geeft de verzameling van de onafhankelijke controlevariabelen die worden toegevoegd aan de regressievergelijking: *TELEVISIEOMROEP*, *SOORT_INBREUK*, *AANTAL_INBREUKEN*, *SOORTGELIJKE_INBREUKEN*, *KAMERLEDEN*, *KAMERVOORZITTER* en *AANPASSINGEN*. De controlevariabele *SOORT_OMROEP* wordt opgedeeld in vijf dummy variabelen (*INBREUK_RECLAMEREGELS*, *INBREUK_SPONSORREGELS*, *INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT*, *INBREUK_ZENDREGELS* en *INBREUK_REST*) die elk beschrijven welke soort inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet is gemaakt. γ_t geeft de controle voor de vaste jaareffecten (fixed effects). Zo bevat de dataset behandelde zaken verspreid over een periode van 9 jaar, van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023.

Vervolgens zal de robuustheid van bovenstaande regressievergelijking worden gecontroleerd door de controlevariabele *SOORT_INBREUK* in te ruilen met de controlevariabele *GRAAD_INBREUK*. Deze kan vier dummy variabelen aannemen (*BEPERKT*, *ERNSTIG*, *ZEER_ERNSTIG* en *ONBEPaald*) die elk de graad van de inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, bepaald door de VRM, beschrijven.

In deze regressievergelijking zullen alle 296 behandelde zaken uit de steekproef worden opgenomen, aangezien deze zaken zowel "een inbreuk op het Mediadecreet" als "geen inbreuk op het Mediadecreet" als uitkomst kunnen aannemen.

3.1.3.2. Regressiemodel 2: zware sanctie

De tweede regressieanalyse zal een antwoord geven op de vijfde deelvraag van dit onderzoek: "In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de kans dat de VRM een zware sanctie oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet?". Binnen dit vraagstuk ziet de regressievergelijking er opnieuw als volgt uit:

$$SANCTIE_i = \beta_0 + \beta_1 PARTICULIER_i + \beta_2 X_i + \gamma_t + \varepsilon_i$$

Met bovenstaande regressievergelijking zal de regressiecoëfficiënt β_1 schatten in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties (interessevariabele) een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet (afhankelijke variabele). Zoals eerder vermeld, wordt in deze analyse een zware sanctie omschreven als (1) het krijgen van een geldboete van meer dan 5.000 EUR of (2) de schorsing of intrekking van de zenderkenning. Sancties zoals het krijgen van een geldboete van 5.000 EUR of minder, het krijgen van een waarschuwing en het ontvangen van een ingebrekestelling behoren niet tot een zware sanctie. i beschrijft wederom elke observatie uit de dataset, in dit geval dus elke behandelde zaak door de algemene kamer van de VRM. De vector X_i geeft opnieuw de verzameling van de onafhankelijke controlevariabelen die worden toegevoegd aan de regressievergelijking: *TELEVISIEOMROEP*, *SOORT_INBREUK*, *AANTAL_INBREUKEN*, *SOORTGELIJKE_INBREUKEN*, *KAMERLEDEN*, *KAMERVOORZITTER* en *AANPASSINGEN*. De controlevariabele *SOORT_OMROEP* wordt opgedeeld in vijf dummy variabelen (*INBREUK_RECLAMEREGELS*, *INBREUK_SPONSORREGELS*, *INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT*, *INBREUK_ZENDREGELS* en *INBREUK_REST*) die elk beschrijven welke soort inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet is gemaakt. γ_t geeft de controle voor de vaste jaareffecten (fixed effects). Zo bevat de dataset behandelde zaken verspreid over een periode van 9 jaar, van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023.

Opnieuw zal de robuustheid van bovenstaande regressievergelijking worden gecontroleerd door de controlevariabele *SOORT_INBREUK* in te ruilen met de controlevariabele *GRAAD_INBREUK*. Deze kan vier dummy variabelen aannemen, die elk de graad van de inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, bepaald door de VRM, beschrijven.

In deze regressievergelijking zullen enkel de behandelde zaken van de steekproef opgenomen worden die betrekking hebben op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Dat zijn in totaal 271 van de 296 behandelde zaken.

3.1.3.3. *Regressiemodel 3: hoogte van geldboete*

De derde regressievergelijking zal de zesde deelvraag van dit onderzoek beantwoorden: "In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de hoogte van de geldboete die de VRM oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet?". Binnen dit vraagstuk ziet de regressievergelijking er als volgt uit:

$$GELDBOETE_i = \beta_0 + \beta_1 PARTICULIER_i + \beta_2 X_i + \gamma_t + \varepsilon_i$$

Met bovenstaande regressievergelijking zal de regressiecoëfficiënt β_1 schatten in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties (interessevariabele) een impact heeft op de hoogte van de geldboete die de VRM oplegt wanneer een inbreuk wordt vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet (afhankelijke variabele). Wederom beschrijft i elke observatie uit de dataset, in dit geval dus elke behandelde zaak door de algemene kamer van de VRM. De vector X_i geeft de verzameling van de onafhankelijke controlevariabelen die worden toegevoegd aan de regressievergelijking: *TELEVISIEOMROEP*, *SOORT_INBREUK*, *AANTAL_INBREUKEN*, *SOORTGELIJKE_INBREUKEN*, *KAMERLEDEN*, *KAMERVOORZITTER* en *AANPASSINGEN*. De

controlevariabele *SOORT_OMROEP* wordt opgedeeld in vijf dummy variabelen (*INBREUK_RECLAMEREGELS*, *INBREUK_SPONSORREGELS*, *INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT*, *INBREUK_ZENDREGELS* en *INBREUK_REST*) die elk beschrijven welke soort inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet is gemaakt. γ_t geeft de controle voor de vaste jaareffecten (fixed effects). Zo bevat de dataset behandelde zaken verspreid over een periode van 9 jaar, van 1 januari 2015 tot en met 5 april 2023.

Vervolgens zal de robuustheid van bovenstaande regressievergelijking wederom worden gecontroleerd door de controlevariabele *SOORT_INBREUK* in te ruilen met de controlevariabele *GRAAD_INBREUK*. Deze kan vier dummy variabelen aannemen, die elk de graad van de inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, bepaald door de VRM, beschrijven.

In deze regressievergelijking zullen enkel de behandelde zaken van de steekproef opgenomen worden waarbij een geldboete is opgelegd als sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Zo is bij 150 van de 296 behandelde zaken een geldboete opgelegd als sanctie.

3.2. Resultaten empirisch onderzoek

In dit onderdeel zullen de resultaten uit het empirisch onderzoek besproken worden. Hierin zal een antwoord worden gegeven op de drie deelvragen met betrekking tot het empirisch onderzoek. Ten eerste worden de karakteristieken van de steekproef besproken, om vervolgens de resultaten van de regressieanalyses en de sensitiviteitsanalyses te bespreken.

3.2.1. Beschrijvende statistiek

3.2.1.1. Afhankelijke uitkomstvariabelen

Tabel 3 geeft de verdeling van de beslissing van de algemene kamer van de VRM tot een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet weer. Zo heeft de algemene kamer van de VRM in 91,55 procent van de behandelde zaken een inbreuk vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet. In 8,68 procent van de behandelde zaken heeft de algemene kamer van de VRM geen inbreuk vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet.

Tabel 3: *Verdeling van de beslissing tot inbreuk door de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter (%).*

beslissing tot inbreuk	privaatrechtelijk karakter		totaal	N
	particulier	openbaar		
inbreuk	82.77	8.78	91.55	271
geen inbreuk	6.99	1.69	8.68	25
totaal	89.76	10.47	100	296

Tabel 4 weergeeft de verdeling van de beslissing van de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter. Zo heeft de algemene kamer van de VRM bij 55,35 procent van de behandelde zaken een geldboete uitgekeerd wanneer een omroeporganisatie een inbreuk heeft begaan op het Vlaamse

Mediadecreet. Bij 30,26 procent van de behandelde zaken is een waarschuwing gegeven, bij 8,12 procent is een ingebrekestelling gegeven aan een omroeporganisatie, bij 5,90 procent is de erkenning van de omroeporganisatie opgeheven en bij 0,37 procent is de erkenning van de omroeporganisatie geschorst. De steekproef heeft in dit geval een grootte van 271, aangezien in 271 van de 296 behandelde zaken een inbreuk werd vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet.

Tabel 4: Verdeling van de beslissing van sanctie door de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter (%).

beslissing van sanctie bij inbreuk	privaatrechtelijk karakter		totaal	N
	particulier	openbaar		
waarschuwing	26.57	3.69	30.26	82
ingebrekestelling	8.12	0	8.12	22
geldboete	49.45	5.90	55.35	150
erkenning opgeheven	5.90	0	5.90	16
erkenning geschorst	0.37	0	0.37	1
totaal	90.41	9.59	100	271

Tabel 5 beschrijft de verdeling van de beslissing van de algemene kamer van de VRM tot een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Zo hebben de omroeporganisaties in 20,66 procent van de behandelde zaken een zware sanctie gekregen bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Zoals eerder vermeld, wordt door de algemene kamer van de VRM een zware sanctie opgelegd wanneer een geldboete van meer dan 5.000 EUR wordt uitgekeerd, wanneer de erkenning wordt opgeheven of wanneer de erkenning tijdelijk wordt geschorst. In 79,33 procent van de behandelde zaken gaf de algemene kamer van de VRM geen zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. In die gevallen werd dus een geldboete van 5.000 EUR of minder opgelegd, een waarschuwing gegeven of een ingebrekestelling gegeven. De steekproef neemt hier een grootte van 271 aan, omdat in 271 van de 296 behandelde zaken een inbreuk werd vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet.

Tabel 5: Verdeling van beslissing tot zware sanctie door de algemene kamer per privaatrechtelijk karakter (%).

beslissing tot zware sanctie	privaatrechtelijk karakter		totaal	N
	particulier	openbaar		
zware sanctie	16.97	3.69	20.66	56
geen zware sanctie	73.43	5.90	79.33	215
totaal	90.40	9.59	100	271

Tabel 6 geeft de beschrijvende statistiek van de hoogte van de geldboete bij een inbreuk uitgegeven door de algemene kamer van de VRM per privaatrechtelijk karakter. Zo worden de hoogtes van de geldboetes in deze beschrijvende statistiek opgedeeld in vijf categorieën: (1) geldboete van 0 tot en met 5.000 euro, (2) geldboete van 5.001 tot en met 10.000 euro, (3) geldboete van 10.001 tot en met 15.000 euro, (4) geldboete van 15.001 tot en met 20.000 euro en (5) geldboete van 20.001

tot en met 25.000 euro. Geldboetes hoger dan 25.000 komen in de steekproef niet voor. In 74 procent van de behandelde zaken komt een geldboete van 0 tot en met 5.000 euro voor. In 18 procent van de behandelde zaken wordt een geldboete gegeven van 5.001 tot en met 10.000 euro, in 4,66 procent een geldboete van 10.001 tot en met 15.000 euro, in 2 procent een geldboete van 15.001 tot en met 20.000 euro en in een kleine 1,33 procent een geldboete van 20.001 tot en met 25.000 euro. De steekproef heeft in dit geval een grootte van 150, aangezien in 150 van de 296 behandelde zaken een geldboete als sanctie werd opgelegd wanneer inbreuk werd vastgesteld op het Vlaamse Mediadecreet.

Tabel 6: Verdeling van de hoogte van de geldboete per privaatrechtelijk karakter (%).

hoogte van de geldboete	privaatrechtelijk karakter			N
	particulier	openbaar	totaal	
0 – 5 000	70.00	4.00	74.00	111
5 001 – 10 000	12.67	5.33	18.00	27
10 001 – 15 000	3.33	1.33	4.66	7
15 001 – 20 000	2.00	0	2.00	3
20 001 – 25 000	1.33	0	1.33	2
totaal	89.33	10.66	100	150

3.2.1.2. *Interessevariabele*

Tabel 7 geeft de beschrijvende statistiek van de verdeling van het privaatrechtelijk karakter van de omroeporganisatie van de behandelde zaken uit de steekproef aan. Zo blijkt uit de tabel dat 89,52 procent van de behandelde zaken betrekking heeft op een particuliere omroeporganisatie en 10,47 procent op de openbare omroeporganisatie.

Tabel 7: Verdeling van de soort omroeporganisatie per privaatrechtelijk karakter (%).

soort omroeporganisatie	privaatrechtelijk karakter			N
	particulier	openbaar	totaal	
televisie	61.82	9.46	71.28	211
radio	27.70	1.01	28.71	85
totaal	89.52	10.47	100	296

3.2.1.3. *Controlevariabele: soort omroeporganisatie*

Bovenstaande tabel 7 geeft wederom ook de beschrijvende statistiek weer van de verdeling van de soort omroeporganisatie van de behandelde zaken uit de steekproef aan. Van al de behandelde zaken uit de steekproef is 71,28 procent een televisieomroeporganisatie en 28,71 procent een radio-omroeporganisatie. Van alle behandelde zaken die betrekking hebben op de televisieomroeporganisaties is 61,82 procent een particuliere omroeporganisatie en 9,46 procent de openbare omroeporganisatie. Van alle behandelde zaken die betrekking hebben op de radio-omroeporganisatie is 27,70 procent een particuliere omroeporganisatie en 1,01 procent de openbare omroeporganisatie.

3.2.2. Regressieanalyse 1: beslissing tot inbreuk

In deze sectie zal een regressieanalyse worden uitgevoerd op het eerste regressiemodel. Ten eerste zal een impactanalyse worden uitgevoerd van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Ten tweede zal een sensitiviteitsanalyse worden uitgevoerd op de voorkeursvergelijking.

3.2.2.1. *Impactanalyse*

De regressievergelijking in kolom (2) van onderstaande tabel 8 is de voorkeursvergelijking en geeft de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de beslissing van de algemene kamer van de VRM. De coëfficiënt van 0,127 geeft aan dat particuliere omroeporganisaties 12,70 procent meer kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM, ceteris paribus. Het privaatrechtelijk karakter is in deze regressievergelijking statistisch significant op een significantieniveau van 5 procent.

Met dit resultaat kan vervolgens de eerste hypothese bevestigd worden op een significantieniveau van 5 procent:

H1: "Particuliere omroeporganisaties hebben meer kans dan de openbare omroeporganisatie op een vaststelling van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM."

Tabel 8: Resultaten volgens het Linear Probability Model (LPM) voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

regressiemodel	LPM	LPM
uitkomstvariabele	<i>INBREUK</i>	<i>INBREUK</i>
	(1)	(2)
<i>PARTICULIER</i>	0.08576 (0.06996)	0.127 ** (0.05876)
<i>TELEVISIEOMROEP</i>		0.1073 (0.069)
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>		-0.0948 ** (0.03839)
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>		-0.1002 (0.06589)
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>		-0.1264 * (0.06665)
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>		-0.04857 (0.04166)
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>		0.006153 (0.04167)
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>		0.03693 *** (0.009798)
<i>KAMERLEDEN</i>		0.07344 ** (0.03425)
<i>KAMERVOORZITTER</i>		0.2379 ** (0.09991)
<i>AANPASSINGEN</i>		0.03082 (0.0329)
intercept	0.9120 *** (0.06693)	0.4814 ** (0.1932)
jaar fixed effects	ja	ja
N	296	296
R ²	0.0855	0.2346

Opmerking: *significantie op 10 procent; **significantie op 5 procent; ***significantie op 1 procent

3.2.2.2. *Sensitiviteitsanalyse*

In onderstaande tabel 9 wordt de robuustheid van de voorkeursvergelijking getest binnen het *Linear Probability Model*. In kolom (1) valt de voorkeursvergelijking af te lezen die, zoals bovenvermeld tijdens de impactanalyse, doet uitblijken dat particuliere omroeporganisaties, op een significantieniveau van 5 procent, meer kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM.

De robuustheid van de voorkeursvergelijking wordt nu getest, waarvan het resultaat is weergegeven in kolom (2). Hierbij zijn de onafhankelijke controlevariabelen die betrekking hebben op de soort inbreuk (*INBREUK_RECLAMEREGELS*, *INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT*, *INBREUK_ZENDREGELS* en *INBREUK_SPONSORREGELS*) niet langer toegevoegd aan de regressieanalyse. In de plaats zijn nu de onafhankelijke controlevariabelen met betrekking tot de graad van de inbreuk toegevoegd (*BEPERKT*, *ERNSTIG* en *ZEER_ERNSTIG*). In kolom (2) heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties niet langer een statistisch significante impact op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

Kolom (1) en kolom (2) brengen verschillende resultaten over de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties omtrent het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Zo geeft de voorkeursvergelijking in kolom (1) aan dat het privaatrechtelijk karakter wel een statistisch significante impact heeft op de kans dat een inbreuk wordt vastgesteld. De test voor robuustheid in kolom (2) vertelt het omgekeerde: het privaatrechtelijk karakter heeft geen statistisch significante impact op de kans dat een inbreuk wordt vastgesteld. Hieruit kan besloten worden dat het resultaat uit de voorkeursvergelijking in kolom (1) (*particuliere omroeporganisaties hebben meer kans dan de openbare omroeporganisatie op een vaststelling van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet*) niet robuust is. Bijkomend onderzoek is bijgevolg aangewezen om de validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten te optimaliseren.

Tabel 9: Vergelijkende resultaten voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet binnen het Linear Probability Model.

regressiemodel	LPM	LPM
uitkomstvariabele	<i>INBREUK</i>	<i>INBREUK</i>
	(1)	(2)
<i>PARTICULIER</i>	0.127 ** (0.05876)	0.09471 (0.06213)
<i>TELEVISIEOMROEP</i>	0.1073 (0.069)	0.1136 ** (0.04547)
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>	-0.0948 ** (0.03839)	
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>	-0.1002 (0.06589)	
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>	-0.1264 * (0.06665)	
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>	-0.04857 (0.04166)	
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>	0.006153 (0.04167)	-0.01208 (0.03194)
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>	0.03693 *** (0.009798)	0.04805 *** (0.0118)
<i>KAMERLEDEN</i>	0.07344 ** (0.03425)	0.05418 (0.03415)
<i>KAMERVOORZITTER</i>	0.2379 ** (0.09991)	0.2258 ** (0.09544)
<i>AANPASSINGEN</i>	0.03082 (0.0329)	0.0518996 (0.03438)
<i>BEPERKT</i>		0.121 *** (0.03907)
<i>ERNSTIG</i>		0.1248 *** (0.03047)
<i>ZEER_ERNSTIG</i>		0.1273 *** (0.03461)
intercept	0.4814 ** (0.1932)	0.4774 *** (0.1821)
jaar fixed effects	ja	ja
N	296	296
R ²	0.2346	0.2594

Opmerking: *significantie op 10 procent; **significantie op 5 procent; ***significantie op 1 procent

3.2.3. Regressieanalyse 2: beslissing tot zware sanctie bij inbreuk

In deze sectie zal een regressieanalyse worden uitgevoerd op het tweede regressiemodel. Ten eerste zal een impactanalyse worden uitgevoerd van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent het al dan niet opleggen van een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Ten tweede zal een sensitiviteitsanalyse worden uitgevoerd op de voorkeursvergelijking.

3.2.3.1. *Impactanalyse*

De regressievergelijking in kolom (2) van onderstaande tabel 10 is de voorkeursvergelijking en beschrijft dat de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties statistisch significant is op een significantieniveau van 5 procent. Zo geeft de coëfficiënt van -0,211 aan dat particuliere omroeporganisaties 21,10 procent minder kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd door de algemene kamer van de VRM bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, ceteris paribus. Daardoor heeft bijgevolg, in dit onderzoek, het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een statistisch significante impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

Met dit resultaat kan, op een significantieniveau van 5 procent, bijgevolg de tweede hypothese worden verworpen en worden herleid tot:

H2: "Particuliere omroeporganisaties hebben minder kans dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet opgelegd door de algemene kamer van de VRM."

Tabel 10: Resultaten volgens het Linear Probability Model (LPM) voor het al dan niet opleggen van een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

regressiemodel	LPM	LPM
uitkomstvariabele	<i>SANCTIE</i>	<i>SANCTIE</i>
	(1)	(2)
<i>PARTICULIER</i>	-0.2475 *** (0.09111)	-0.211 ** (0.08693)
<i>TELEVISIEOMROEP</i>		-0.3219 ** (0.1432)
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>		-0.1387 (0.08774)
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>		-0.0908 (0.09982)
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>		-0.4603 *** (0.1286)
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>		-0.07668 (0.09606)
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>		-0.03934 (0.04898)
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>		0.1268 *** (0.02229)
<i>KAMERLEDEN</i>		0.01204 (0.04991)
<i>KAMERVOORZITTER</i>		-0.1907 ** (0.0833)
<i>AANPASSINGEN</i>		-0.1338 *** (0.03616)
intercept	0.2439 *** (0.09042)	0.6447 ** (0.2865)
jaar fixed effects	ja	ja
N	271	271
R ²	0.1323	0.3484

Opmerking: *significantie op 10 procent; **significantie op 5 procent; ***significantie op 1 procent

3.2.3.2. *Sensitiviteitsanalyse*

In onderstaande tabel 11 wordt de robuustheid van de voorkeursvergelijking getest binnen het *Linear Probability Model*. In kolom (1) valt de voorkeursvergelijking af te lezen die, zoals bovenvermeld tijdens de impactanalyse, doet uitblijken dat particuliere omroeporganisaties, op een significantieniveau van 5 procent, minder kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM.

De robuustheid van de voorkeursvergelijking wordt nu getest, waarvan het resultaat is weergegeven in kolom (2). Hierbij zijn de onafhankelijke controlevariabelen die betrekking hebben op de soort inbreuk (*INBREUK_RECLAMEREGELS*, *INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT*, *INBREUK_ZENDREGELS* en *INBREUK_SPONSORREGELS*) niet langer toegevoegd aan de regressieanalyse. In de plaats zijn nu de onafhankelijke controlevariabelen met betrekking tot de graad van de inbreuk toegevoegd (*BEPERKT*, *ERNSTIG* en *ZEER_ERNSTIG*). In kolom (2) heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties nog steeds een statistisch significante impact op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent het opleggen van een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Particuliere omroeporganisaties hebben in deze vergelijking en op een significantieniveau van 1 procent, 21,73 procent minder kans dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd bij een inbreuk, ceteris paribus.

Kolom (1) en kolom (2) brengen enigszins dezelfde resultaten over de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de kans dat een zware sanctie wordt opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM. Hieruit kan besloten worden dat het resultaat uit de voorkeursvergelijking in kolom (1) (*particuliere omroeporganisaties hebben minder kans dan de openbare omroeporganisatie op een oplegging van een zware sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet*) robuust is.

Tabel 11: Vergelijkende resultaten voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet binnen het Linear Probability Model.

regressiemodel	LPM	LPM
uitkomstvariabele	<i>SANCTIE</i>	<i>SANCTIE</i>
	(1)	(2)
<i>PARTICULIER</i>	-0.211 ** (0.08693)	-0.2173 *** (0.07984)
<i>TELEVISIEOMROEP</i>	-0.3219 ** (0.1432)	-0.06593 (0.06856)
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>	-0.1387 (0.08774)	
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>	-0.0908 (0.09982)	
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>	-0.4603 *** (0.1286)	
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>	-0.07668 (0.09606)	
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>	-0.03934 (0.04898)	-0.067 (0.04272)
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>	0.1268 *** (0.02229)	0.134 *** (0.02011)
<i>KAMERLEDEN</i>	0.01204 (0.04991)	0.03011 (0.04375)
<i>KAMERVOORZITTER</i>	-0.1907 ** (0.0833)	-0.1532 (0.08479)
<i>AANPASSINGEN</i>	-0.1338 *** (0.03616)	-0.1398 *** (0.03584)
<i>BEPERKT</i>		-0.1104 * (0.05622)
<i>ERNSTIG</i>		-0.01891 (0.05187)
<i>ZEER_ERNSTIG</i>		0.2674 * (0.1474)
intercept	0.6447 ** (0.2865)	0.2285 (0.2308)
jaar fixed effects	ja	ja
N	271	271
R ²	0.3484	0.3143

Opmerking: *significantie op 10 procent; **significantie op 5 procent; ***significantie op 1 procent

3.2.4. Regressieanalyse 3: beslissing tot hoogte van geldboete bij inbreuk

In deze sectie zal een regressieanalyse worden uitgevoerd op het derde regressiemodel. Ten eerste zal een impactanalyse worden uitgevoerd van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent de hoogte van de geldboete bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Ten tweede zal een sensitiviteitsanalyse worden uitgevoerd op de voorkeursvergelijking.

3.2.4.1. *Impactanalyse*

De regressievergelijking in kolom (2) van onderstaande tabel 12 is de voorkeursvergelijking en beschrijft de impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent de hoogte van de opgelegde geldboete bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. De coëfficiënt van 3.854,692 geeft aan dat, wanneer particuliere omroeporganisaties een inbreuk hebben begaan op het Vlaamse Mediadecreet, de geldboete 3.854,692 EUR lager zal zijn dan wanneer de inbreuk is begaan door de openbare omroeporganisatie, ceteris paribus. De impact van het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties op de beslissing van de algemene kamer van de VRM is in de regressievergelijking in kolom (2) statistisch significant op een significantieniveau van 1 procent.

Met dit resultaat kan de derde hypothese, op een significantieniveau van 1 procent, worden verworpen en worden hervormd tot:

H3: "Particuliere omroeporganisaties zullen een lagere geldboete krijgen opgelegd dan de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM."

Tabel 12: Resultaten voor de hoogte van de geldboete wanneer een geldboete is opgelegd als sanctie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

regressiemodel	LPM	LPM
uitkomstvariabele	<i>GELDBOETE</i>	<i>GELDBOETE</i>
	(1)	(2)
<i>PARTICULIER</i>	-4277.789 *** (972.1717)	-3854.692 *** (996.2897)
<i>TELEVISIEOMROEP</i>		1382.445 (1637.979)
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>		1426.918 (1481.854)
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>		2644.37 * (1414.341)
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>		-691.4413 (2079.044)
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>		2232.275 (1556.48)
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>		-2931.044 *** (892.9661)
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>		838.1627 ** (410.6633)
<i>KAMERLEDEN</i>		-1251.664 (807.7633)
<i>KAMERVOORZITTER</i>		-736.4868 (1322.827)
<i>AANPASSINGEN</i>		-2330.98 *** (858.8305)
intercept	6796.884 *** (955.8606)	13329.9 *** (3618.469)
jaar fixed effects	ja	ja
N	150	150
R ²	0.1275	0.3510

Opmerking: *significantie op 10 procent; **significantie op 5 procent; ***significantie op 1 procent

3.2.4.2. Sensitiviteitsanalyse

In onderstaande tabel 13 wordt de robuustheid van de voorkeursvergelijking getest binnen het *Linear Probability Model*. In kolom (1) valt de voorkeursvergelijking af te lezen die, zoals bovenvermeld tijdens de impactanalyse, doet uitblijken dat particuliere omroeporganisaties, op een significantieniveau van 1 procent, een lagere geldboete zullen krijgen opgelegd dan de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM.

De robuustheid van de voorkeursvergelijking wordt nu getest, waarvan het resultaat is weergegeven in kolom (2). Hierbij zijn opnieuw de onafhankelijke controlevariabelen die betrekking hebben op de soort inbreuk (*INBREUK_RECLAMEREGELS*, *INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT*, *INBREUK_ZENDREGELS* en *INBREUK_SPONSORREGELS*) niet langer toegevoegd aan de regressieanalyse. In plaats daarvan zijn nu de onafhankelijke controlevariabelen met betrekking tot de graad van de inbreuk toegevoegd (*BEPERKT*, *ERNSTIG* en *ZEER_ERNSTIG*). Kolom (2) toont aan dat het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties nog steeds een statistisch significante impact op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent de hoogte van de opgelegde geldboete bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Wanneer particuliere omroeporganisaties een inbreuk hebben begaan op het Vlaamse Mediadecreet zullen ze, in deze vergelijking en op een significantieniveau van 1 procent, een geldboete krijgen opgelegd die 3.705,41 EUR lager zal liggen dan wanneer een inbreuk is begaan door de openbare omroeporganisatie, ceteris paribus.

Kolom (1) en kolom (2) brengen enigszins dezelfde resultaten over de impact van het privaatrechtelijk karakter omtrent de hoogte van de opgelegde geldboete bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Hieruit kan besloten worden dat het resultaat uit de voorkeursvergelijking in kolom (1) (*particuliere omroeporganisaties zullen een lagere geldboete krijgen opgelegd dan de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet*) robuust is.

Tabel 13: Vergelijkende resultaten voor het al dan niet vaststellen van een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet binnen het Linear Probability Model.

regressiemodel	LPM	LPM
uitkomstvariabele	<i>GELDBOETE</i>	<i>GELDBOETE</i>
	(1)	(2)
<i>PARTICULIER</i>	-3854.692 *** (996.2897)	-3705.409 *** (1150.878)
<i>TELEVISIEOMROEP</i>	1382.445 (1637.979)	4427.894 *** (929.7599)
<i>INBREUK_RECLAMEREGELS</i>	1426.918 (1481.854)	
<i>INBREUK_PRODUCT_PLACEMENT</i>	2644.37 * (1414.341)	
<i>INBREUK_ZENDREGELS</i>	-691.4413 (2079.044)	
<i>INBREUK_SPONSORREGELS</i>	2232.275 (1556.48)	
<i>AANTAL_INBREUKEN</i>	-2931.044 *** (892.9661)	-1372.984 (893.2473)
<i>SOORTGELIJKE_INBREUKEN</i>	838.1627 ** (410.6633)	
<i>KAMERLEDEN</i>	-1251.664 (807.7633)	-1023.551 (657.2478)
<i>KAMERVOORZITTER</i>	-736.4868 (1322.827)	-879.6886 (1370.309)
<i>AANPASSINGEN</i>	-2330.98 *** (858.8305)	-2325.37 *** (822.0749)
<i>BEPERKT</i>		-1063.039 (1000.855)
<i>ERNSTIG</i>		374.2144 (991.1317)
<i>ZEER_ERNSTIG</i>		2350.391 (1963.16)
intercept	13329.9 *** (3618.469)	8958.688 *** (3187.492)
jaar fixed effects	ja	ja
N	150	150
R ²	0.3510	0.2962

Opmerking: *significantie op 10 procent; **significantie op 5 procent; ***significantie op 1 procent

3.2.5. Conclusie van de resultaten

In deze resultatensectie werden kwantitatieve regressieanalyses uitgevoerd. Vooral de regressieanalyses zijn uitgevoerd, zijn eerst drie hypothesen opgesteld. (1) De eerste gaat na in hoeverre particuliere omroeporganisaties meer kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM. (2) De tweede hypothese gaat na in hoeverre particuliere omroeporganisaties meer kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM. (3) De derde hypothese gaat na in hoeverre particuliere omroeporganisaties een hogere geldboete krijgen opgelegd door de algemene kamer van de VRM bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

Zowel de eerste als de tweede hypothese is getest aan de hand van het *Linear Probability Model*. In dit model kwam naar voren dat, in dit onderzoek, de eerste hypothese bevestigd kan worden op een significantieniveau van 5 procent. Zo heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties, in dit onderzoek, een statistisch significante impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. Meer bepaald hebben particuliere omroeporganisaties, in dit onderzoek en op een significantieniveau van 5 procent, meer kans dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM.

De tweede hypothese kan worden verworpen op een significantieniveau van 5 procent. Zo heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties, in dit onderzoek, een statistisch significante impact op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Toch geeft de impactanalyse aan dat particuliere omroeporganisaties niet meer, maar net minder kans hebben dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, *ceteris paribus*.

Ook de derde hypothese kan verworpen worden, ditmaal op een significantieniveau van 1 procent. Concreet heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties, in dit onderzoek, een statistisch significante impact op de hoogte van de geldboete die de algemene kamer van de VRM oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Zo geeft de impactanalyse aan dat particuliere omroeporganisaties niet een hogere, maar net een lagere geldboete krijgen opgelegd in vergelijking met de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, *ceteris paribus*.

Vervolgens is de robuustheid van alle drie de regressiemodellen gecontroleerd. Zo blijkt dat het eerste regressiemodel, waarin de impact van het privaatrechtelijk karakter wordt geschat op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet, niet robuust is. Bijkomend onderzoek is bijgevolg aangewezen om de validiteit en betrouwbaarheid van de resultaten te optimaliseren. Het tweede en het derde regressiemodel zijn wel robuust. Zo bleven na de controle voor robuustheid, de resultaten van beide regressiemodellen enigszins hetzelfde.

4. Conclusie

In dit onderzoek heb ik getracht te achterhalen in hoeverre de VRM al dan niet discrepante beslissingen neemt op inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet, gemaakt door zowel particuliere als openbare omroeporganisaties. Dat vraagstuk werd beantwoord door middel van volgende centrale onderzoeksvraag:

“In hoeverre heeft het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact op de sanctienering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet?”

De centrale onderzoeksvraag zal, zoals eerder aangehaald in het onderzoeksplan, beantwoord worden aan de hand van zes deelvragen.

In de eerste deelvraag werd er een duidelijk beeld geschetst van het Vlaamse audiovisuele medialandschap en welke positie de VRM inneemt in dat medialandschap. Zo bestaat het Vlaamse audiovisuele medialandschap uit vier groepen actoren: (1) de Vlaamse openbare omroeporganisatie, (2) de particuliere radio-omroeporganisaties, (3) de particuliere televisieomroeporganisaties en (4) de dienstenverdelers, netwerkoperatoren en zendoperatoren (Mediadecreet, 2009; Parlement, 2008; Van Besien, 2010; VRM, 2021). De VRM positioneert zich in dat audiovisueel medialandschap door als regulator, met als taak de mediaregelgeving binnen de Vlaamse Gemeenschap te handhaven, geschillen over de mediaregelgeving te beslechten en mediavergunningen en -erkenningen uit te reiken (Mediadecreet, 2009).

In de tweede deelvraag werd onderzocht welke waarborgen zitten vervat in het Vlaamse Mediadecreet om de onafhankelijkheid van de VRM te garanderen. Er zijn vijf factoren die de-jure-onafhankelijkheid van mediaregulatoren bepalen: (1) *status van het hoofd van regelgevende instantie*, (2) *status van de leden van raad van bestuur*, (3) *relatie met regering en parlement*, (4) *financiële en organisatorische autonomie* en (5) *regelgevende vaardigheden* (Gilardi, 2005; Mutu, 2018). De VRM kent voor de eerste en tweede factor een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid, aangezien ze op sommige dimensies van die factoren maximaal scoort en op sommige dimensies gemiddeld scoort. De VRM kent voor de derde factor een gemiddelde tot zwakke de-jure-onafhankelijkheid doordat ze op de meerderheid van de dimensies van deze factor gemiddeld scoort. Voor de vierde factor heeft de VRM eerder een maximale de-jure-onafhankelijkheid. Voor de vijfde factor kent de VRM een gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid, ten gevolge van de inmenging van de Vlaamse Regering in haar reguleringsbeleid (Mediadecreet, 2009).

Vervolgens focuste de derde deelvraag op inzichten uit de gedragseconomie, met als doel te achterhalen welke gedragseconomische inzichten discrepanties in de besluiten van beslissingsnemers, en bij uitbreiding regulatoren, doen ontstaan. In de wetenschappelijke literatuur wordt gedragseconomie omschreven als “de studie van de economie die niet uitgaat van de rationele en egoïstische economische mens”. In de gedragseconomie wordt de focus gelegd op cognitieve bias, die irrationele en discrepante beslissingen doet ontstaan. De meest voorkomende vormen van cognitieve bias zijn: (1) *confirmation bias*, (2) *status quo bias* en *omission bias*, (3) *availability bias*, (4) *overconfidence bias*, (5) *anchoring bias* en (6) *ingroup bias* (Aberson et al., 2000; Battaglio Jr et al., 2019; Brysbaert, 2018; Castano et al., 2002; Chira et al., 2008; Cooper & Kovacic, 2012;

Dudley & Xie, 2020; Furnham & Boo, 2011; Hirshleifer, 2008; Ogaki & Tanaka, 2017; Paluch, 2012; Zamir & Ritov, 2012).

De vierde deelvraag had betrekking op het empirisch onderzoek, waarbij werd onderzocht in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. De regressieanalyse uit het empirisch onderzoek liet uit blijken dat, in dit onderzoek en op een significantieniveau van 5 procent, het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een statistisch significante impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een inbreuk vaststelt op het Vlaamse Mediadecreet. Bijgevolg kan de eerste hypothese bevestigd worden: particuliere omroeporganisaties hebben meer kans dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM, *ceteris paribus*.

De vijfde deelvraag had ook betrekking op het empirisch onderzoek, en onderzocht in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Opnieuw toonde de regressieanalyse uit het empirisch onderzoek aan dat, in dit onderzoek en op een significantieniveau van 5 procent, het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de kans dat de algemene kamer van de VRM een zware sanctie oplegt bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Toch wordt de tweede hypothese verworpen: particuliere omroeporganisaties hebben niet meer, maar net minder kans dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, *ceteris paribus*.

De zesde en laatste deelvraag had wederom betrekking op het empirisch onderzoek en tracht te achterhalen in hoeverre het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de hoogte van de geldboete opgelegd door de algemene kamer van de VRM bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Uit deze regressieanalyse bleek dat, op een significantieniveau van 1 procent, het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties in dit onderzoek een statistisch significante impact heeft op de beslissing van de algemene kamer van de VRM omtrent de hoogte van de geldboete bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. Toch wordt ook de derde hypothese verworpen: particuliere omroeporganisaties krijgen niet een hogere, maar net lagere geldboete opgelegd in vergelijking met de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet, *ceteris paribus*.

Op basis van bovenstaande antwoorden op de zes deelvragen, kan besloten worden dat, in dit onderzoek, het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM.

4.1. Beperkingen en suggesties

In deze laatste sectie van de thesis zal de discussie nader worden toegelicht. Zo zal ten eerste de literatuur vergeleken worden met de bevindingen uit het empirisch onderzoek, zal de validiteit van het onderzoek gestaafd worden en zullen de beperkingen van dit en suggesties voor toekomstig onderzoek uiteengezet worden.

De resultaten uit het empirisch onderzoek van deze masterthesis tonen aan dat het privaatrechtelijk karakter van omroeporganisaties een impact heeft op de sanctionering van inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet door de algemene kamer van de VRM. (1) Particuliere omroeporganisaties hebben, met een significantie van 5 procent, meer kans dan de openbare omroeporganisatie om te worden vastgesteld op een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. (2) Particuliere omroeporganisaties hebben, met een significantie van 5 procent, minder kans dan de openbare omroeporganisatie om een zware sanctie te krijgen opgelegd bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet. (3) Particuliere omroeporganisaties krijgen, op een significantie van 1 procent, een lagere geldboete opgelegd in vergelijking met de openbare omroeporganisatie bij een inbreuk op het Vlaamse Mediadecreet.

Deze resultaten komen overeen met eerdere bevindingen uit het onderzoek van Mutu (2018), waarin de de-jure-onafhankelijkheid van Europese audiovisuele mediaregulatoren werd onderzocht. Daar werd aangetoond dat alle drie de audiovisuele mediaregulatoren in België (die van Vlaanderen, Wallonië en Duitstalig België) in 2018 op plaats 32 van de 43 eindigden op vlak van de-jure-onafhankelijkheid, met een gemiddelde score van 0,5911 op 1 (Mutu, 2018). Door die bevindingen kreeg ik de verwachting om enigszins gelijkaardige resultaten uit te komen tijdens deze thesis. Deze verwachtingen zijn nu bewezen voor de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM).

Een beperking van dit onderzoek is dat er een beperkte aanwezigheid is van interne validiteit, aangezien in het onderzoeksdesign en tijdens de dataverzameling van deze thesis geen beroep is gedaan op randomisatie. De toevoeging van onafhankelijke controlevariabelen tracht de effecten van de beperkte interne validiteit in deze thesis te minimaliseren. Echter, er kan niet met volledige zekerheid besloten worden dat alle relevante controlevariabelen zijn opgenomen in de regressieanalyses. Bijgevolg kunnen de resultaten en bevindingen uit het empirisch onderzoek van deze masterthesis mogelijk vertekend zijn door de mogelijke aanwezigheid van een *spurious correlation* (Bielen, 2023; Stock & Watson, 2020).

Een eerste suggestie is dat verder onderzoek gevoerd kan worden naar de de-jure-onafhankelijkheid van de VRM. Mutu (2018) heeft enkel de de-jure-onafhankelijkheid van alle drie de Belgische audiovisuele mediaregulatoren samen (die van Vlaanderen, Wallonië en Duitstalig België) onderzocht. Toch kan het interessant zijn om te focussen op de de-jure-onafhankelijkheid van enkel de VRM.

Een andere suggestie is dat verder onderzoek de impact van het privaatrechtelijk karakter van een omroeporganisatie op de beslissing van de algemene kamer van de VRM kan achterhalen via een andere onderzoeksmethode. Zo zou bijvoorbeeld een experiment opgezet kunnen worden. In dat experiment zouden vervolgens een bepaald aantal fictieve inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet

opgesteld kunnen worden, waarbij elke inbreuk gemaakt is door ofwel een particuliere ofwel de openbare omroeporganisatie. Vervolgens kunnen die vooropgestelde inbreuken voorgelegd worden aan de vijf leden van de algemene kamer van de VRM, met de vraag de inbreuken te beoordelen en eventueel te sanctioneren. Het doel van dit experiment zou uiteindelijk zijn om te achterhalen in hoeverre de leden van de algemene kamer van de VRM al dan niet vertekende beslissingen nemen tussen inbreuken op het Vlaamse Mediadecreet, gemaakt door particuliere omroeporganisaties dan wel de openbare omroeporganisatie.

LITERATUURLIJST

- Aberson, C. L., Healy, M., & Romero, V. (2000). Ingroup bias and self-esteem: A meta-analysis. *Personality and social psychology review*, 4(2), 157-173.
- Angner, E., & Loewenstein, G. (2007). Behavioral economics. *Handbook of the philosophy of science: Philosophy of economic*, 641-690.
- Arnold, D., Dobbie, W., & Yang, C. S. (2018). Racial bias in bail decisions. *The Quarterly Journal of Economics*, 133(4), 1885-1932.
- Badran, A. (2017). Revisiting regulatory independence: The relationship between the formal and de-facto independence of the Egyptian telecoms regulator. *Public Policy and Administration*, 32(1), 66-84.
- Battaglio Jr, R. P., Belardinelli, P., Bellé, N., & Cantarelli, P. (2019). Behavioral public administration ad fontes: A synthesis of research on bounded rationality, cognitive biases, and nudging in public organizations. *Public Administration Review*, 79(3), 304-320.
- Bestuursdecreet. (2018). Bestuursdecreet. *Vlaamse Codex*.
- Bielen, S. (2023). *Methods of Impact Assessment*. Lecture Notes. Universiteit Hasselt.
- Bielen, S., Marneffe, W., & Mocan, N. (2021). Racial Bias and In-Group Bias in Virtual Reality Courtrooms. *The Journal of Law and Economics*, 64(2), 269-300.
- Bielen, S., Marneffe, W., & Mocan, N. H. (2018). *Racial bias and in-group bias in judicial decisions: Evidence from virtual reality courtrooms*. National Bureau of Economic Research.
- Brysbaert, M. (2018). *Psychologie (herziene editie)* (Vol. 31): Borgerhoff & Lamberigts nv.
- Castano, E., Yzerbyt, V., Paladino, M.-P., & Sacchi, S. (2002). I belong, therefore, I exist: Ingroup identification, ingroup entitativity, and ingroup bias. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(2), 135-143.
- Chira, I., Adams, M., & Thornton, B. (2008). Behavioral bias within the decision making process. *Journal of Business & Economics Research*, 6(8), 11-20.
- Commissariaat. (2021). *Mediamonitor 2021*.
- Cooper, J. C., & Kovacic, W. E. (2012). Behavioral economics: implications for regulatory behavior. *Journal of Regulatory Economics*, 41, 41-58.
- De Corte, R., De Groote, B., & Bruloot, D. (2019). Privaatrecht in hoofdlijnen-volume 2: overzicht van het privaatrecht. In (14 ed., Vol. 2): *Intersentia*.

- Dror, I. E. (2020). Cognitive and human factors in expert decision making: six fallacies and the eight sources of bias. *Analytical Chemistry*, 92(12), 7998-8004.
- Dudley, S. E., & Xie, Z. (2020). Designing a choice architecture for regulators. *Public Administration Review*, 80(1), 151-156.
- Raad van Europa. (2000). Recommendation Rec(2000) 23: of the Committee of Ministers to Member States on the Independence and Functions of Regulatory Authorities for the Broadcasting Sector.
- Fernández-Lombao, T., & Faustino, P. (2019). Audiovisual Regulatory Authorities in the European Union. In *Communication: Innovation & Quality* (pp. 81-101): Springer.
- Frankish, K. (2010). Dual-process and dual-system theories of reasoning. *Philosophy Compass*, 5(10), 914-926.
- Furnham, A., & Boo, H. C. (2011). A literature review of the anchoring effect. *The journal of socio-economics*, 40(1), 35-42.
- Gilardi, F. (2005). The formal independence of regulators: a comparison of 17 countries and 7 sectors. *Swiss Political Science Review*, 11(4), 139-167.
- Hanretty, C., & Koop, C. (2013). Shall the law set them free? The formal and actual independence of regulatory agencies. *Regulation & Governance*, 7(2), 195-214.
- Haselton, M. G., Nettle, D., & Andrews, P. W. (2015). The evolution of cognitive bias. *The handbook of evolutionary psychology*, 724-746.
- Hirshleifer, D. (2008). Psychological bias as a driver of financial regulation. *European financial management*, 14(5), 856-874.
- Laibson, D., & List, J. A. (2015). Principles of (behavioral) economics. *American Economic Review*, 105(5), 385-390.
- MacLeod, C., & Mathews, A. (2012). Cognitive bias modification approaches to anxiety. *Annual review of clinical psychology*, 8, 189-217.
- Maggetti, M. (2012). *Regulation in practice: The de facto independence of regulatory agencies*: ECPR press.
- Mediadecreet. (2009). Decreet betreffende radio-omroep en televisie (Mediadecreet). *Vlaamse Codex*.
- Mullainathan, S., & Thaler, R. H. (2000). Behavioral economics. In: *National Bureau of Economic Research Cambridge, Mass., USA*.

- Mutu, A. (2018). The regulatory independence of audiovisual media regulators: A cross-national comparative analysis. *European Journal of Communication*, 33(6), 619-638.
- Niblett, A. (2013). Tracking inconsistent judicial behavior. *International Review of Law and Economics*, 34, 9-20.
- Ogaki, M., & Tanaka, S. C. (2017). What is behavioral economics? In *Behavioral Economics* (pp. 3-22): Springer.
- Paluch, D. (2012). *Overconfidence bias in decision-making at different levels of management*. University of Pretoria.
- Vlaams Parlement. (1997). Ontwerp van Decreet: betreffende het Vlaams Commissariaat voor de Media en de Vlaamse Mediaraad. (Stuk 742 (1996-1997) - Nr. 1).
- Vlaams Parlement. (2005). Ontwerp van decreet: houdende de oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Regulator voor de Media en houdende wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 4 maart 2005. (Stuk 464 (2004-2005) – Nr. 1).
- Vlaams Parlement. (2008). Ontwerp van decreet betreffende de radio-omroep en televisie. (Stuk 2014 (2008-2009) – Nr. 1).
- Schulz, Beeskow, J., Dreyer, S., Sprenger, R., Valcke, P., Stevens, D., . . . Svensson, S. (2011). INDIREG: Indicators for Independence and Efficient Functioning of Audiovisual Media Services Regulatory Bodies for the Purpose of Enforcing the Rules in the AVMS Directive (SMART 2009/0001)–Final Report.
- Schulz, Valcke, & Irion. (2014). *The Independence of the Media and Its Regulatory Agencies: Shedding new light on formal and actual independence against the national context*: Intellect Books.
- Stock, J. H., & Watson, M. W. (2020). *Introduction to Econometrics* (fourth edition ed.): Pearson.
- Valcke, P., Groebel, J., & Bittner, M. (2016). Who owns the world's media? Media concentration and ownership around the world: Media Ownership and Concentration in Belgium. In E. M. Noam (Ed.), (pp. 35-59): Oxford University Press.
- Van Besien, B. (2010). Media Policies and Regulatory Practices in a Selected Set of European Countries, the EU and the Council of Europe: The Case of Belgium. *SSRN Electronic Journal*.
- Van Besien, B. (2011). Does Media Policy Promote Media Freedom and Independence? The Case of Belgium. *SSRN Electronic Journal*.
- Vlaamse Regulator voor de Media. (z.d.-a). Particuliere televisiediensten: private televisieomroeporganisaties. <https://www.vlaamseregulatormedia.be/nl/radio-tv-en-netwerken/tv/particuliere-televisiediensten-private-televisieomroeporganisaties>

Vlaamse Regulator voor de Media. (z.d.-b). Particuliere televisiediensten: regionale televisieomroeporganisaties.<https://www.vlaamseregulatormedia.be/nl/radio-tv-en-netwerken/tv/particuliere-televisiediensten-regionale-televisieomroeporganisaties>

VRM. (2008). *Jaarverslag*. Vlaamse Regulator voor de Media.

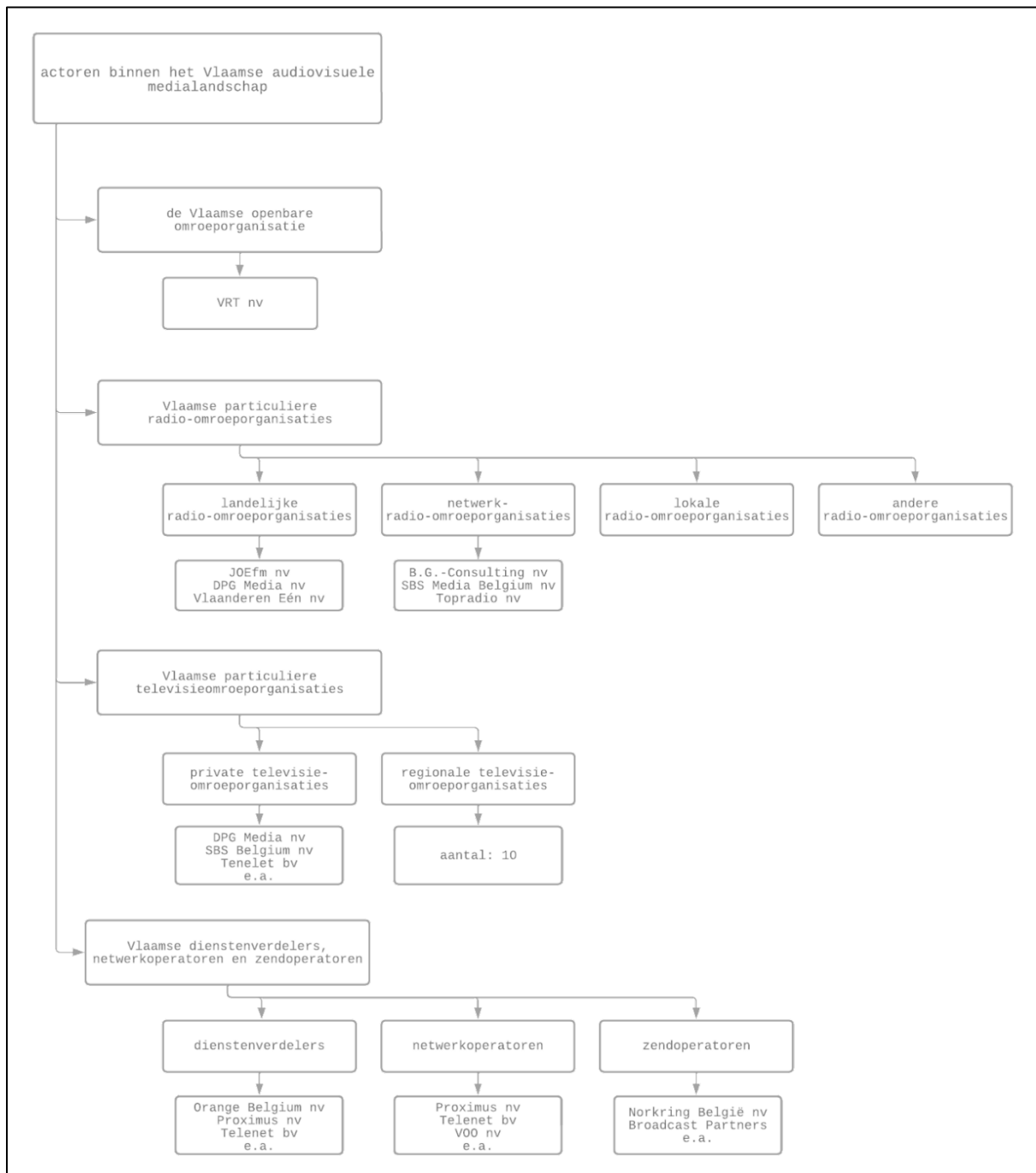
VRM. (2021). *Mediaconcentratie in Vlaanderen: rapport 2021*. Vlaamse Regulator voor de Media.

Zamir, E., & Ritov, I. (2012). Loss aversion, omission bias, and the burden of proof in civil litigation. *The Journal of Legal Studies*, 41(1), 165-207.

BIJLAGEN

Bijlage A

Overzicht van de actoren in het Vlaamse audiovisuele medialandschap.



Bijlage B

Dimensie	Waarborg in het Vlaamse Mediadecreet	score VRM
Factor 1: status van het hoofd van de regelgevende instantie		
Factor 2: status van de leden van de raad van bestuur		
D1: ambtstermijn van leden	termijn van vijf jaar (art. 216, § 4 Mediadecreet)	gemiddeld
D2: benoeming van leden	zowel voorzitter en ondervoorzitter van de algemene kamer als raad van bestuur en zijn voorzitter aangesteld door Vlaamse Regering (art. 216, § 4 Mediadecreet)	laag
D3: ontslagvoorwaarden van leden	mogelijkheid tot ontslag met toestemming van de Vlaamse Regering (art. 216, § 5 Mediadecreet)	gemiddeld
D4: herbenoeming van leden	mogelijkheid tot herbenoeming (art. 216, § 4 Mediadecreet)	laag
D5: betrokkenheid van leden in andere overheidsfuncties	mandaat van leden van de VRM is onverenigbaar met mandaat in andere overheidsfuncties (art. 216, § 1 Mediadecreet; art. III.12, § 1 Bestuursdecreet)	hoog
Factor 3: relatie met regering en parlement		
D1: onafhankelijkheid vastgelegd in de wet	algemene kamer van VRM oefent haar bevoegdheden autonoom uit op onpartijdige, transparante en niet-discriminerende wijze (art. 218, § 2 en art. 223/1 Mediadecreet)	hoog
D2: formele verplichtingen ten opzichte van de regering	verplichting om jaarlijks activiteitenverslag voor te leggen aan Vlaamse Regering (art. 218, § 5 Mediadecreet)	gemiddeld
D3: formele verplichtingen ten opzichte van het parlement	verplichting om jaarlijks activiteitenverslag voor te leggen aan het Vlaams Parlement (art. 218, § 5 Mediadecreet)	gemiddeld
D4: mogelijkheid tot nietigverklaring van beslissingen	bevoegdheid van Raad van State om beslissingen te vernietigen (art. 232 Mediadecreet)	gemiddeld

Factor 4: financiële en organisatorische autonomie

D1: bron van begroting	inkomsten uit eigen bron en dotaties via Vlaamse overheid (art. 232 Mediadecreet)	gemiddeld
------------------------	---	-----------

D2: controle op begroting	het opstellen, uitvoeren en controleren van de begroting wordt uitgevoerd door de raad van bestuur van de VRM, met inmenging van regeringscommissaris (art. 226 Mediadecreet)	laag
---------------------------	---	------

D3: interne organisatie	uitvoering van dagelijks bestuur van de VRM door gedelegeerd bestuurder (art. 227 Mediadecreet)	hoog
-------------------------	---	------

D4: personeelsbeleid	uitvoering van personeelsbeleid van de VRM door de gedelegeerd bestuurder (art. 233 Mediadecreet)	hoog
----------------------	---	------

Factor 5: regelgevende vaardigheden

/	enige inmenging van de Vlaamse Regering in de regelgeving van de VRM (art. 218, § 2 Mediadecreet)	laag
---	---	------

score VRM:

"hoog" voor relatief hoge de-jure-onafhankelijkheid

"laag" voor relatief lage de-jure-onafhankelijkheid

"gemiddeld" voor gemiddelde de-jure-onafhankelijkheid: niet hoog en niet laag

Bijlage C

Factoren en dimensies voor de de-jure-onafhankelijkheid (Gilardi, 2005).

	<i>Weight</i>	<i>Coding</i>
<i>Status of the agency head</i>	<i>0.20</i>	
Term of office		
• over 8 years		1.00
• 6 to 8 years		0.80
• 5 years		0.60
• 4 years		0.40
• fixed term under 4 years or at the discretion of the appointer		0.20
• no fixed term		0.00
Who appoints the agency head?		
•the members of the management board		1.00
•a complex mix of the parliament and the government		0.75
•the parliament		0.50
•the government collectively		0.25
•one or two ministers		0.00
Dismissal		
•dismissal is impossible		1.00
•dismissal is possible, but only for reasons not related to policy		0.67
•there are no specific provisions for dismissal		0.33
•dismissal is possible at the appointer's discretion		0.00
May the agency head hold other offices in government?		
•no		1.00
•only with the permission of the government		0.50
•yes / no specific provisions		0.00
Is the appointment renewable?		
•no		1.00
•yes, once		0.50
•yes, more than once		0.00
Is independence a formal requirement for the appointment		
•yes		1.00
•no		0.00

Status of the members of the management board	0.20
Term of office	
• over 8 years	1.00
• 6 to 8 years	0.80
• 5 years	0.60
• 4 years	0.40
• fixed term under 4 years or at the discretion of the appointer	0.20
• no fixed term	0.00
Who appoints the members of the management board?	
• the head of the agency	1.00
• a complex mix of the parliament and the government	0.75
• the parliament	0.50
• the government collectively	0.25
• one or two ministers	0.00
Dismissal	
• dismissal is impossible	1.00
• dismissal is possible, but only for reasons not related to policy	0.67
• there are no specific provisions for dismissal	0.33
• dismissal is possible at the appointer's discretion	0.00
May the members of the management board hold other offices in government?	
• no	1.00
• only with the permission of the government	0.50
• yes / no specific provisions	0.00
Is the appointment renewable?	
• no	1.00
• yes, once	0.50
• yes, more than once	0.00
Is independence a formal requirement for the appointment?	
• yes	1.00
• no	0.00
Relationship with government and parliament	0.20
Is the independence of the agency formally stated?	
• yes	1.00
• no	0.00
What are the formal obligations of the agency vis-à-vis the government?	
• there are no formal obligations	1.00
• presentation of an annual report for information only	0.67
• presentation of an annual report that must be approved	0.33
• the agency is fully accountable to the government	0.00
What are the formal obligations of the agency vis-à-vis the parliament?	
• there are no formal obligations	1.00

• presentation of an annual report for information only	0.67
• presentation of an annual report that must be approved	0.33
• the agency is fully accountable to the parliament	0.00
Which body, other than a court, can overturn the decisions of the agency where the latter has exclusive competence?	
• no body	1.00
• a specialised body	0.67
• the government, with qualifications	0.33
• the government, unconditionally	0.00
<hr/>	
Financial and organisational autonomy	0.20
<hr/>	
What is the source of the agency's budget?	
• fees levied on the regulated industry	1.00
• both the government and fees levied on the regulated industry	0.50
• the government	0.00
How is the budget controlled?	
• by the agency	1.00
• by the accounting office or court	0.67
• by both the agency and the government	0.33
• by the government only	0.00
Which body decides on the agency's internal organisation?	
• the agency	1.00
• both the agency and the government	0.50
• the government	0.00
Which body is in charge of the agency's personnel policy (hiring and firing staff, deciding on its allocation and composition)?	
• the agency	1.00
• both the agency and the government	0.50
• the government	0.00
<hr/>	
Regulatory competencies	
• the agency only	1.00
• the agency and another independent authority	0.75
• the agency and the parliament	0.50
• the agency and the government	0.25
• the agency has only consultative competencies	0.00